

BORSA

Antalya Ticaret Borsası Yayın Organı
TEMMUZ - AĞUSTOS 2023
SAYI: 96

NOMİ

YÖREX
Yöresel Ürünler Fuarı **12.**

12. YÖREX

KAPILARINI KASIM'DA AÇIYOR

BORSA

Antalya Ticaret Borsası Yayın Organı
TEMMUZ - AĞUSTOS 2023
SAYI: 96

NOMİ

ANTALYA TİCARET BORSASI ADINA

İMTİYAZ SAHİBİ
GENEL YAYIN SORUMLUSU

Ali ÇANDIR

Yönetim Kurulu Başkanı

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Tolgahan ALAVANT

Genel Sekreter

EDITÖR

Vahide YANIK

Basın Danışmanı

YAYIN KURULU

Halil BÜLBÜL

Ragıp GÖK

Selçuk ÇELEBİ

İLETİŞİM

Cumhuriyet Caddesi Borsa İşhanı
Kat: 2-3-4 Muratpaşa / ANTALYA
+90 (242) 241 28 28 - 244 26 71
Fax: +90 (242) 241 11 58
info@antalyaborsa.org.tr
www.antalyaborsa.org.tr

Borsanomi Dergisi'nde yayınlanan yazı ve fotoğrafların imtiyaz sahibi Antalya Ticaret Borsası olup izinsiz kopyalanamaz. Yazarlara ait yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İçindekiler

SAYFA

20

12. YÖREX KAPILARINI KASIM'DA AÇIYOR

SAYFA

23

FAKİR TOPRAKLARIN ZENGİN AĞACI KEÇİBOYNUZU

SAYFA

28

TARIMSAL ÜRETİMİN ÜZERİNDEKİ YÜK ARTIYOR

SAYFA

32

EKONOMİNİN KALBI TOBB'DA ATTI

*Memleketimizin bir tarım memleketi olduğu ve genişliği
göz önüne alınırsa, bizim başlıca kuvvet ve servet
dayanağımızın toprak olduğu görünür.*

H. Atatürk

ALİ ÇANDIR
ATB Yönetim Kurulu Başkanı

// Başkandan

2009 yılından bu güne Anadolu'nun 12 bin yıllık birikimini Antalya'da Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'te buluşturuyoruz. YÖREX ile bu toprakların bin yıllardır birikimi olan yöresel ürünlerinin ortaya çıkarılması, ekonomik değerinin artırılarak ticarete kazandırılması, tüketimlerinin yaygınlaştırılması ve daha çok pazara ulaşmasında çok önemli yol kat ettik.

Yaptığımız çalışmaların sonuçlarını görmek en büyük motivasyon kaynağımız. YÖREX, yöresel ürünlerle ilgili farkındalık yaratırken, yöresel ürünlerin üretimi ve tüketimi arttı. YÖREX, yerel üreticilerin üretimden paketlenmeye, sunumundan ticaretine kadar bir çok konuda tecrübe elde etmesini sağladı.

YÖREX sonrası yöresel ürün satan market sayısı artarken, yöresel ürünler satan e-ticaret siteleri kuruldu. Yöresel ürünler farkındalığının ve yaygınlığının artırılmasıyla bu ürünlerin haklarının korunması için mevzuat oluşturulmasına destek sağlandı. Yöresel ürünlerin üretim standartlarının geliştirilmesi için çok büyük önem taşıyan coğrafi işaret (CI) yaygınlaştı. 13 yıl önce 109 olan coğrafi işaretli ürün sayısı 1438'e çıktı, 639 ürün de tescil için bekliyor.

TOBB'un desteğiyle bu yıl YÖREX'i 2-5 Kasım 2023 tarihlerinde Antalya Fuar Merkezi ANFAS'ta düzenleyeceğiz. Kasım'da yöresel ürün şölenini 4 gün boyunca hep birlikte yaşayacağız. Geride bıraktığımız 11 yılda YÖREX'e 1 milyon 605 bin 922 kişi ziyaret ederken, 4145 katılımcı YÖREX'te ürünlerini ziyaretçiyle buluşturdu. Bu yıl ziyaretçi hedefimiz 400 binin üzerinde.

Yöresel ürün üreticilerini, odalarımızı, borsalarımızı, kalkınma ajanslarını yörelerinin ürünlerini tanıtmaları, yeni pazarlar bularak ticaretini artırmaları, coğrafi işaretli ürünleri bir arada görmeleri, büyük alıcılarla yüz yüze görüşmeler yapmaları için YÖREX'e davet ediyoruz. Memleket hasreti çeken, yöresel ürün şöleni yaşamak isteyen ziyaretçileri de girişi ücretsiz olan YÖREX'e bekliyoruz.

TARIM KONSEYİ'NDEN ÜRETİM PLANLAMASINA 11 MADDELİK GÖRÜŞ

Antalya Tarım Konseyi, tarım sektörü paydaşlarını toplayarak Tarımsal Üretim Planlanması Hakkında Yönetmelik Taslağı'nı değerlendirdi. Toplantı sonunda çıkan raporda, "Tarımsal üretimin planlanması konusu, gelişmiş dünyada, bir taraftan doğrudan destekler ve teşvikler aracılığı ile diğer taraftan da medeni ve borçlar hukukunda çözülmüştür. Mutlaka o uygulama modellerinden esinlenilmelidir. Taslak bu konuda yetersiz kalmıştır" denildi.

ÜRETİM PLANLAMASI ÖNEMLİ

Toplantının açılışında konuşan ATB ve ATAŞ Başkanı Ali Çandır, üretim planlamasının öneme vurgu yaparken, planlamaya yön verecek düzenlemeleri önemsediklerini kaydetti. Çandır, hazırlanan yönetmelik taslağının uygulanabilirliği, denetlenebilirliği, planlamaya kimlerin katkı koyacağıyla ilgili tarım sektöründe bazı soru işaretleri olduğunu bildirdi. Konsey olarak, üretimin içerisinde olan tarım paydaşlarını toplayarak yönetmelik taslağına yönelik görüş ve önerileri almak istediklerini belirten Çandır, toplantı sonrasında hazırlanan raporun ilgili Bakanlık ve birimlere iletileceğini bildirdi.

ÖNCE KAYIT SİSTEMİ DÜZENLENMELİ

Üretim planlamasının uygulanabilmesi için başta Bakanlık kayıt sistemleri olmak üzere, ilgili mevzuatta planlama modeline uygun değişikliklerin acilen yapılması gerekliliğine işaret edilen raporda, "Uygulamaya ancak bu değişikliklerden sonra sağlıklı şekilde geçilebilir. Planlamanın uygulama usul ve esasları açık, berrak, sade ve iç tutarlılığa sahip olmalıdır. Planlamayı konu alan kurul ve benzeri oluşumların kompozisyonu aşırı merkezîyetçi, mevzuatçı ve sektörün tek boyutuna sıkıştırılmış haldedir. Mutlaka yönetişime, uzmanlık alanına ve doğal işleyişe uygun hale getirilmelidir" denildi.

Raporda, planlama modelinin uygulanmasında "alım garantili" ve "sigortalı" bir yapının oluşturulması gerekliliği vurgulandı. Rapora göre, uygulama başvuruları, izinleri ve muvazaaları çok daha sade, akıcı, esnek ve hızlı hale getirilmeli.

Üretim planlamasının başarısının, Tarım ve Orman Bakanlığı personelinin nitelik ve nicelik olarak hazır olmasına da bağlı olduğu vurgulanan raporda, "Planlamaya uygun personel kapasitesi yaratılmalıdır" denildi.

Uygulamadaki havza-işletme ve ürün ilişkisinin açıkça kurulması istenen raporda, "Uygulamanın pilot havzalar veya işletmeler için geçerli olması ile tüm ülke genelinde pilot ürünler için geçerli olması arasındaki farklar, modelin performansı bakımından kapsamlı tartışılmalıdır" denildi.

11 MADDEKİ ÖNERİ VE TALEP

Toplantıya katılan tarım paydaşları temsilcileri, ürün planlamasıyla ilgili görüş ve taleplerini dile getirirken, toplantı sonunda 11 maddelik rapor hazırlandı. Hazırlanan rapor, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü'ne iletildi.

TARIM SAYIMI VE ALIM GARANTİSİ İSTENDİ

ATAŞ'ın raporunda, üretim planlaması uygulamasından önce kapsayıcı ve gerçekçi bir tarım sayımı yapılması gerektiği vurgulandı.

Ali Çandır

TASLAK YETERSİZ

Raporda, Antalya Tarım Konseyi'nin üretim planlaması ve modellemesi çalışmasının içerisinde olmaya hazır olduğu kaydedildi. Üretim planlaması için dünyada farklı modeller uygulandığı belirtilen raporda, "Tarımsal üretimin planlanması konusu, gelişmiş dünyada, bir taraftan doğrudan destekler ve teşvikler aracılığı ile diğer taraftan da medeni ve borçlar hukukunda çözülmüştür. Mutlaka o uygulama modellerinden esinlenilmelidir. Taslak bu konuda yetersiz kalmıştır" denildi.

ATAK TALEP VE ÖNERİ

- 1 Tarımsal üretimin planlanması ve modellemesi için sektör paydaşlarıyla katılımcılığa, yönetişime ve uzmanlık alanlarına yoğunlaşmış çalışma grubu faaliyetine mutlaka ve öncelikle başlanmalıdır. Antalya Tarım Konseyi olarak böyle bir çalışma grubu faaliyetine katılmaya hazırız.
- 2 Tarımsal üretimin planlanması ve modellemesi için sektör paydaşlarıyla katılımcılığa, yönetişime ve uzmanlık alanlarına yoğunlaşmış çalışma grubu faaliyetine mutlaka ve öncelikle başlanmalıdır. Antalya Tarım Konseyi olarak böyle bir çalışma grubu faaliyetine katılmaya hazırız.
- 3 Planlamanın uygulanabilmesi için başta bakanlık kayıt sistemleri olmak üzere ilgili mevzuatta planlama modeline uygun değişikliklerin acilen yapılması şarttır. Uygulamaya ancak bu değişikliklerden sonra sağlıklı şekilde geçilebilir.
- 4 Planlamanın uygulama usul ve esasları açık, berrak, sade ve iç tutarlılığa sahip olmalıdır.
- 5 Planlamayı konu alan kurul ve benzeri oluşumların kompozisyonu aşırı merkeziyetçi, mevzuatçı ve sektörün tek boyutuna sıkıştırılmış haldedir. Mutlaka yönetişime, uzmanlık alanına ve doğal işleyişe uygun hale getirilmelidir.
- 6 Planlama modelinin uygulanmasında "alım garantili" ve "sigortalı" bir yapının oluşturulması gereklidir.
- 7 Uygulamadaki havza-işletme ve ürün ilişkisi açıkça kurulmalıdır.
- 8 Uygulamanın pilot havzalar veya işletmeler için geçerli olması ile tüm ülke genelinde pilot ürünler için geçerli olması arasındaki farklar, modelin performansı bakımından kapsamlı tartışılmalıdır.
- 9 Uygulama başvuruları, izinleri ve muvazaaları mutlaka taslaktakinden çok daha sade, akıcı, esnek ve hızlı hale getirilmelidir.
- 10 Planlamanın uygulama performansı bir taraftan modelleme performansına bağlı olduğu gibi, diğer taraftan da bakanlık personelinin nitelik ve nicelik olarak hazır olmasına bağlıdır. Mevcut haliyle değerlendirildiğinde, planlamaya uygun personel kapasitesi yaratılmalıdır.
- 11 Planlama taslağında bulunmayan sektör kapasitesi ve talebi konularında açık ve gerçekçi kurgu yaratılmalıdır. Bunun için de planlama uygulamasından önce kapsayıcı ve gerçekçi bir tarım sayımı yapılmak zorundadır.

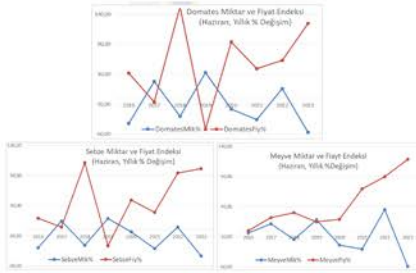
	MİKTAR			FİYAT		
	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM
DOMATES	42	▼ % -51,10	▼ % -56,88	756	▼ % -1,09	▲ % 124,91
SEBZE	51	▼ % -54,85	▼ % -43,56	717	▲ % 10,73	▲ % 101,49
MEYVE	70	▼ % -49,69	▼ % -58,92	969	▼ % -2,98	▲ % 118,28

ANTALYA TİCARET BORSASI

HAZİRAN AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

Antalya Ticaret Borsası Haziran ayı Hal Endeksini açıkladı. Domates miktar endeksi yıllık yüzde 56.88 azalırken, fiyat endeksi yüzde 124.91 arttı. Sebze miktar endeksi yıllık % 43.56 azalırken, fiyat endeksi ise yüzde 101.49 arttı. Meyve miktar endeksi yıllık yüzde 58.92 azaldı, fiyat endeksi ise yüzde 118.28 arttı.

Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2023 Haziran ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre değişim gösterdi. Haziran ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domatesten yüzde -51.10, sebzede yüzde -54.85 ve meyvede ise yüzde -49.69 azaldı. Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) domatesten yüzde -56.88 ve sebzede yüzde -43.56, meyvede ise yüzde -58.92 azaldı.

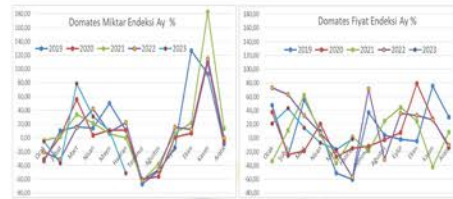

DOMATES VE SEBZEDE 8 YILIN REKORU

Haziran ayında endekslerdeki yıllık değişimler, miktarda domates, sebze ve meyve için son 8 yılın rekor azalışları oldu. Yıllık fiyat endekslerindeki değişimler ise domates ve sebze için 8 yılın ortalama üzerinde, meyve için ise 8 yılın rekoru oldu. Haziran ayında domates fiyat endeksindeki yıllık değişim, yüzde 124.91 olarak tabloya yansdı. Miktardaki yüzde -56.88'lik azalış, fiyatındaki bu yüksek artışın temel nedenlerinden biri oldu.

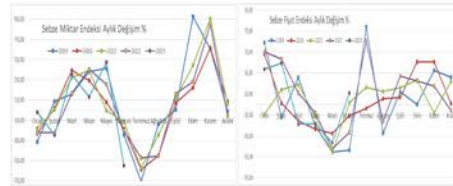
Sebze fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 101.49 olurken, sebzelerin yıllık miktar endeksinin yüzde -43.56 azalması, bu ortalama üstü fiyat artışında önemli rol oynadı.

Meyve fiyat endeksindeki yıllık değişim yüzde 118.28 ile rekor düzeyde artışla gerçekleşirken meyvenin yıllık işlem miktarında yüzde 58.92'lik azalış bu duruma neden oldu.

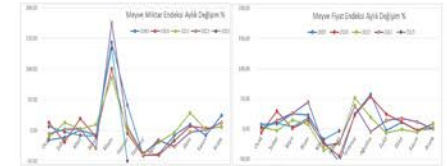
Haziran ayında miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimler, domates için son 5 yılın miktarda rekor azalış düzeyinde ve fiyatta ise ortalama üzerinde gerçekleşti.

Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Haziran ayında yüzde -51.10'lık azalış göstererek işlem fiyat endeksinin aylık yüzde -1.09 düşmesinde etkili oldu.

MİKTARDA AZALIŞ

Bir önceki aya göre (aylık) sebze işlem miktar endeksi, Haziran ayında yüzde -54.85 azalırken, işlem fiyat endeksi aylık yüzde 10.73 arttı. Son 5 yılın Haziran ayları dikkate alındığında sebze miktar endeksi aylık rekor azalış gösterirken, fiyat endeksi artışı rekor düzeyde oldu. Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Haziran ayında yüzde -49.69, işlem fiyat endeksi ise yüzde -2.98 azaldı.

Son 5 yılın Haziran ayları dikkate alındığında aylık değişimler, meyve miktar ve fiyat endekslerinde rekor düşük azalışlar gösterdi.

TARIMDA İHRACAT AZALDI

Tarım kenti Antalya'da Nisan ayında tarım ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 azaldı. Nisan ayında Antalya, 106 milyon dolarlık tarım ürünleri ihracatı gerçekleştirdi.

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, Antalya'nın Nisan ayı ihracat rakamlarını değerlendirdi. Antalya'nın Nisan ayında toplam ihracatının yüz de 58'ini tarım sektörünün gerçekleştirdiğini kaydeden Çandır, "Antalya'nın lokomotif sektörü tarım sektörü ihracatı Nisan ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13 azalışla 106 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Tarım sektörü içerisinde yüzde 64'lük paya sahip yaş meyve sebze ihracatı ise bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16 artışla 69 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi" diye konuştu.

Nisan ayında Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının yüzde 29'unun Antalya'dan yapıldığını kaydeden Başkan Çandır, "Nisan ayında Türkiye'nin süs bitkileri ve mamülleri ihracatının yüzde 44.6'sı Antalya'dan yapıldı. Nisan ayında Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 1.1'i, sanayi ihracatının yüzde 0.4'ü Antalya'dan yapıldı. Aynı dönemde maden ihracatının yüzde 5.6'sı Antalya'dan yapıldı" bilgilerini paylaştı.

2023 Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, yaş meyve sebze ihracatının Türkiye'de yüzde 12.4 artarken, Antalya'da yüzde 15.8 arttığına dikkat çeken Çandır, yaş meyve sebze ihracatının yüzde 16 artışla 69 milyon dolara çıktığını vurguladı.

Geçen Yılın aynı ayın göre 2023 Nisan ayında Antalya'da toplam ihracat içinde tarımın payının yüzde 6 artarak yüzde 58 olduğunu belirten Çandır, "Sanayinin payı yüzde 1 azalarak yüzde 27 oldu, madencilik payı ise yüzde 6 azalarak yüz de 14 oldu" dedi.

ANTALYA'NIN İHRACAT PERFORMANSI (1000 \$)

ANTALYA TİCARET BORSASI

SEKTÖR	01-30 HAZİRAN			01 OCAK - 30 HAZİRAN		
	2022	2023	DEĞ.	2022	2023	DEĞ.
I. TARIM	87.896	91.930	%4,6	573.320	648.954	%13,2
Yaş Meyve ve Sebze	44.852	50.791	%13,2	321.831	407.037	%26,5
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamülleri	4.791	5.610	%17,1	22.120	29.530	%33,5
Süs Bitkileri ve Mam.	3.713	3.193	-%14,0	40.351	37.762	-%6,4
Diğer	34.539	32.336	-%6,4	189.018	174.624	-%7,6
II. SANAYİ	52.430	48.769	-%7,0	282.826	284.879	%0,7
III. MADENCİLİK	38.079	27.051	-%29,0	206.544	163.011	-%21,1
TOPLAM	178.774	168.565	-%5,7	1.064.718	1.099.828	%3,3

Kaynak: TİM - İhracatçı Firmaların Kanunî Merkezleri Baçında Sektör İhracat Performansı (1000 \$)

ANTALYA'NIN İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

ANTALYA'NIN TARIMSAL İHRACATINDA SEKTÖRLERİN PAYI

*2023'den itibaren temin edilmektedir.

ÜRETİYORUZ PAZARLAYAMIYORUZ

Dünyada sprej karanfilin yüzde 80'ini Türkiye'nin ürettiği belirten çiçek sektörü temsilcileri, pazarlamada yaşanan sıkıntılara dikkat çekti.

Antalya Ticaret Borsası (ATB), kesme çiçek sektöründeki gelişmeleri değerlendirmek üzere sektör paydaşlarının katılımıyla Kesme Çiçek Sektörel Analiz Toplantısı düzenledi. ATB Başkanı Ali Çandır başkanlığında, Osman Bağdatlıoğlu moderatörlüğünde yapılan toplantıda, kesme çiçek sektöründe yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri konuşuldu.

SPREY KARANFİLDE DÜNYA BİRİNCİSİYİZ

Toplantının moderatörü Osman Bağdatlıoğlu, dünyada kesme çiçek sektörünün değişim içerisinde olduğunu belirterek, bu değişime uyum sağlanması gerektiğini kaydetti.

Dünyada sprej karanfilin yüzde 80'ini Türkiye'nin ürettiğine dikkat çeken Bağdatlıoğlu, "Sprej karanfil üretiminde dünya birincisiyiz ama pazarlamada sıkıntımız var. Bu avantajı pazarlamaya yansıtmalıyız" dedi.

Bağdatlıoğlu, kesme çiçek sektörünün sorunlarının tek ağızdan dile getirilemediğini söylerken, toplantının sektörün birlikte hareket etme kabiliyetini artıracığını söyledi.

Ali Çandır

ATB Başkanı Ali Çandır toplantının açılışında yaptığı konuşmada, ATB 6. Meslek Komitesi'nin her ay düzenli olarak toplandığını ve kesme çiçekte yaşanan sorunların dile getirildiğini belirterek, arazi sıkıntısından işçilik problemine, döviz kurundan girdi maliyetleri ve pazarlamaya kadar sektörün derin sorunları olduğuna işaret etti. Çandır, daha geniş katılımlı düzenledikleri sektörel analiz toplantısında dile getirilen görüş ve önerilerin rapor haline getirilerek ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılacağını belirtti.

Osman Bağdatlıoğlu

EN ÖNEMLİ SORUN ARAZİ

Orta Anadolu Süs Bitkileri ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı İsmail Yılmaz, "Kesme çiçek sektörünün en önemli sorunu arazi sorunu. Bu sorunu çözersek sektörün önünü açarız" dedi. Yılmaz, çiçek üretilen alanların yüzde 90'ından fazlasının kiralık olduğunu belirterek, bu nedenle seraları modernize etme ya da teknolojik sera yapma imkanı olmadığını kaydetti. Kesme çiçekte üretim maliyetlerinin arttığını belirten İsmail Yılmaz, buna karşın ürünü döviz bazında aynı fiyatlara sattıklarını kaydetti.

İsmail Yılmaz

İŞÇİLİK SORUNU

6. Meslek Komitesi Başkanı Ertan Altundağ, kesme çiçekte üretimden pazarlamaya sorunlar olduğunu anlatırken, "Arazilerimiz kiralık, seralar yetersiz yenilenmeli.

Çeşit seçimi ve ürün kalitesi önemli. Kalite önemli, çeşit seçimi önemli" dedi. ATB 6. Meslek Komitesi Üyesi Selçuk Çelebi, kesme çiçekteki işçilik sorununa dikkat çekerken, "Dal başı fiyatı yüksek ödememize rağmen işçi bulamıyoruz. Çalışan işçiler her sezon değişiyor.

Bu da üretimi ve kaliteyi etkiliyor" dedi. ATB 6. Meslek Komitesi Üyesi Tuncay Özden, eskiden bir dekara 20 binden az fide dikildiğini şimdi 30 bin civarında fide dikildiğini belirterek, "Çok sıkı bir dikim var, bu çiçekte kaliteyi etkiliyor" dedi.

ORGANİZE TARIM ARAZİLERİ KURULSUN

Toplantıya katılan sektör temsilcileri, kesme çiçek üretimi için organize tarım arazileri kurulmasını isterken, ticaretin artması için yeni çeşitlere gidilmesi ve seraların modernize edilmesi gerektiğini kaydetti. Sektörde pazarlamacı sıkıntısı olduğunu anlatan sektör temsilcileri, üretilen ürünün değerinde pazarlanamadığını anlattı. Toplantıda, girdi maliyetlerinin arttığı, döviz kurunun da ihracatçıyı olumsuz etkilediği dile getirildi. Kesme çiçek sektörünün birlikte hareket etmesi gerektiğini ifade eden sektör temsilcileri, "Bir araya gelip kümeleşmeliyiz. Birlikte hareket edersek piyasada istikrar olur. Birbirimizin rakibi olmamalıyız" görüşünü dile getirdi. Toplantıya katılanlar karantina fiyatlarının düşürülmesini de istedi.

EDREMIT ZEYTİNYAĞI AB'DE TESCİLLENDİ

Türkiye'nin AB'de coğrafi işaret tescilli 13'üncü ürünü Edremit zeytinyağı oldu.

TOBB, Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRK-PATENT) ve Antalya Ticaret Borsası'nın Türkiye'nin tüm bölgelerinde oda ve borsalar, kalkınma ajansları gibi kurumlarla iş birliğiyle 11 yıldır düzenlenen Yöresel Ürünler Fuarı (YÖREX) ve hem yurtiçi hem Avrupa Birliği nezdinde 'coğrafi işaret tescili' konusundaki çalışmalar neticesinde, Türkiye'nin bir ürünü daha Avrupa Birliği'nden coğrafi işaret tescili aldı. TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Edremit zeytinyağının, AB'den coğrafi işaret tescili alan 13'üncü ürün olduğunu belirterek, Edremit Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin'i, yönetim kurulunu, meclis üyeleri ve tüm emek verenleri kutladı.

AB'DEN TESCİL ALAN 13 ÜRÜN

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ali Çandır, Edremit zeytinyağının Avrupa Birliği'nde coğrafi işaretle tescillenen 13'üncü ürün olduğunu kaydederek, emeği geçenlere teşekkür etti. Çandır, AB nezdinde korunma hakkı elde eden tescilli coğrafi işaretli 13 ürünün Gaziantep baklavası, Aydın inciri ve kestanesi, Malatya kayısı, Milas zeytinyağı, Bayramiç beyazı, Taşköprü sarımsağı, Giresun tombul fıncığı, Antakya künefesi, Suruç narı, Çağlayanerit cevizi, Gemlik zeytini ve Edremit zeytinyağı olduğunu aktardı.

AB'DE 43 ÜRÜN SIRADA BEKLİYOR

Avrupa Komisyonu'nda ilan edilen Milas yağı zeytini ile birlikte 43 ürünün coğrafi işaret başvurusu bulunduğunu belirten Çandır, başvuru süreci devam eden ürünleri de şöyle sıraladı;

"Afyonkarahisar pastırması ve sucuğu, İnegöl köftesi, Kayseri pastırması, sucuğu ve mantısı, Antep fıstığı, Edremit Körfezi yeşil çizik zeytini, Maraş çöreği ve tarhanası, Gaziantep melengiç kahvesi, Araban sarımsağı, Tonya tereyağı, Erzurum su böreği, Aydın memecik zeytini ve zeytinyağı, İpsala pirinci, Bursa kestane şekeri, Kırkağaç kavunu, Demirci hünnapı, Amasya çiçek bamyası, Bursa siyah inciri, Hopa hamsili ekmeği, Safranbolu safranı, Manisa sultanı çekirdeksiz üzümü ve mesir macunu, Kilis zeytinyağı, Bingöl balı, Bursa seftalisi, Ezine peyniri, Rize çayı, Urla sakız enginarı, Ayaş domatesi, Hüyük çileği, Isparta gülyaağı, Silifke yoğurdu, Tarsus sarı ulak zeytini, Hatay kaytaz böreği, Osmaniye yer fıstığı, Melli inciri, Adana şalgamı ve Sinop kestane balı."

BAŞKAN ÇETİN: MUTLUYUZ

Edremit Ticaret Odası Başkanı Ahmet Çetin, Edremit zeytinyağının AB'de coğrafi işaret tescili için 2022 yılında başvuru yaptıklarını, istedikleri gibi sonuçlandığını kaydetti. Çetin, Türkiye'de Milas zeytinyağından sonra AB coğrafi işaret tescili alan ikinci zeytinyağı olması nedeniyle mutlu olduklarını belirtti. Edremit Körfezi'nin dünyanın ve Türkiye'nin nefasetli zeytinyağlarının üretildiği bölgelerden biri olduğunu belirten Çetin, "Bunun AB tarafından onaylanması, tescil edilmesinden son derece mutluyuz.

Edremit çiftçisi, Türk çiftçisi, zeytin ve zeytinyağı üreticilerimize hayırlı olsun. Emeği geçen önceki dönem başkan, yönetim kurulu ve meclis üyelerimize de teşekkür ederim" dedi.

2017'DE TÜRK-PATENT TESCİLLEDİ

Edremit Ticaret Odası'nın 2017 yılında Türk Patent ve Marka Kurumu'nda coğrafi işaret tescilini aldığı Edremit zeytinyağı, Balıkesir'in Edremit ilçesini de içine alan kuzeyde Kaz Dağları, batıda Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı Küçükkuyu beldesi ile Edremit ilçesi sınırında bulunan ve Çanakkale-Balıkesir il sınırı kesişme noktasını da teşkil eden Mıhlı Çayı, doğuda Havran ilçesi dahil olmak üzere yine Balıkesir'e bağlı Burhaniye ilçesi sınırlarıyla çevreli alanda, Ayvalık çeşidi zeytinlerden üretilen natürel sızma zeytinyağı. Coğrafi işaret tescili belgesindeki bilgilere göre, Edremit zeytinyağında alfa tokoferol miktarı en az 150 mg/kg. Burun ve geniz yoluyla hissedilen meyvemsilik özelliklerinden (çağla badem, golden elma, vanilya, çiçekler, muz kabuğu, çimen, yeşil, yeşil meyvemsi, fındık, taze ceviz, olgun meyvemsi, yumuşak meyvemsi, enginar, domates) en az biri veya birden fazlası aynı numunede mutlaka bulunabilmekte, düşük veya orta şiddette hissedilmektedir.

KAYNAK: DHA

TARIMIN MALİYETİ AYLIKTA AZALDI, YILLIKTA ARTTI

ATB, ATAŞ Başkanı Ali Çandır, Mayıs ayı Tarım-GFE'nin yıllık olarak yüzde 33.22 ilan edildiğini kaydederken, "Bu yıllık rakam, son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı olmuştur. Geçtiğimiz yıl Mayıs ayındaki yüzde 117.31'lik rekor enflasyondan ciddi olarak düşük olmasına karşılık 8 yıllık ortalama olan yüzde 13 düzeyinden hala yaklaşık 3 kat fazla yüksektir" dedi.

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Mayıs ayı Tarım Girdi Fiyat Endeksi'ni (Tarım-GFE) değerlendirdi. Mayıs ayı Tarım-GFE'nin aylık yüzde 0.26 ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu rakam, 2022 yılı Mayıs ayı enflasyonu hariç tutulursa 8 yıllık ortalama olan yüzde 0.92'nin oldukça altında ilan edilmiştir" dedi. Tarım-GFE'nin Mayıs ayında yıllık olarak yüzde 33.22 ilan edildiğini kaydeden Çandır, "Bu yıllık rakam, son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı olmuştur. Geçtiğimiz yıl Mayıs ayındaki yüzde 117.31'lik rekor enflasyondan ciddi olarak düşük olmasına karşılık 8 yıllık ortalama olan yüzde 13 düzeyinden hala yaklaşık 3 kat fazla yüksektir" değerlendirmesinde bulundu.

ENERJİ VE GÜBREDEKİ DÜŞÜŞ SEVİNDİRDİ

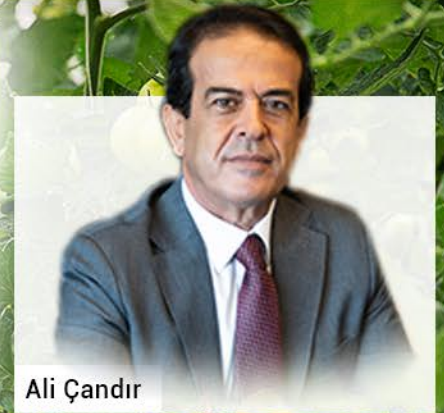
Mayıs ayı Tarım-GFE'nin alt kalemlerine bakıldığında, tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylıkta yüzde -0.10 düşüş ve yıllıkta ise yüzde 29.13'lük artış ilan edildiğini belirten Çandır, tohumda yüzde 1.57, enerjide yüzde -5.36, gübrede yüzde -1.92, ilaçta yüzde 1.25, veteriner hizmetlerinde yüzde 5.02, yemde yüzde 1.17 ve diğer kalemlerde ise yüzde 0.74'lük değişime dikkat çekti. Çandır, Mayıs ayındaki yıllık değişimin, tohumda yüzde 68.78, enerjide yüzde -3.39, gübrede yüzde 5.94, ilaçta yüzde 30.76, veteriner hizmetlerinde yüzde 54.42, yemde yüzde 34.62 ve diğer kalemlerde ise yüzde 76.10 olduğunu belirtti. Çandır, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetlerin fiyatlarında ise aylık yüzde 2.61 ve yıllık yüzde 67.20'lik artış olduğunu kaydetti. Mayıs ayında enerji ve gübre maliyetlerindeki azalışa dikkat çeken Çandır, "Enerjide aylık -5.36 ve yıllık -3.39 azalış ilan edilirken, gübrede aylıkta yüzde -1.92 azalış, yıllıkta yüzde 5.94 artış ilan edilmiştir. Nisan ayında başlayan düşüş eğilimini sıra dışı hızlandırmış gözükmektedir. Gelecek aylarda bu düşüşlerini devam ettirmesi, tarımsal faaliyetlerin seyrini bakımından hayati önem taşımaktadır" dedi.

ÜRETİCİ LEHİNE

TÜİK'in ilan ettiği Mayıs ayı tarımsal üretici fiyat endeksi Tarım-ÜFE'nin aylık yüzde 2.14 ve yıllık ise yüzde 50.79 olduğunu kaydeden Çandır, "Tarımsal faaliyetlerde bulunanlar açısından son bir yıllık eğilim, genel olarak üretici aleyhine seyretmişken Mayıs ayında aylık ve yıllık düzeyde Tarım-GFE, Tarım-ÜFE'nin altında kalarak üretici lehine bir durum oluşturmuştur. Önümüzdeki aylarda bu eğilimin devam etmesi, üretici kesim için birikmiş zararları giderebilmek açısından önem taşımaktadır" değerlendirmesinde bulundu.

Yurtiçi ve yurtdışı üretici enflasyonlarının tarım sektörünü dolaylı olarak etkilediğini söyleyen Başkan Ali Çandır, Mayıs ayında açıklanan aylık yüzde 0.45 ve yıllık yüzde 32.13 düzeyindeki yurtdışı üretici enflasyonu YD-ÜFE ile aylık yüzde 0.65 ve yıllık yüzde 40.76 düzeyindeki yurtiçi üretici enflasyonu Yİ-ÜFE'nin genel olarak sektörün geçmişten gelen maliyet yükünü gelecekte de taşımaya devam edeceğini gösterdiğini söyledi. Çandır, "Ancak bu ay özellikle YD-ÜFE'nin yakın geçmişe göre sıra dışı düşük ilan edilmesi, Yİ-ÜFE rakamının da sıra dışı düşük çıkmasına vesile olmuştur" dedi.

Mayıs ayında üretici kesimdeki bu enflasyonlara karşılık tüketici enflasyonu TÜFE'nin aylık yüzde 0.04, yıllık yüzde 39.59 arttığını dikkat çeken Çandır, "Tüketici taraftaki gıda enflasyonu ise Mayıs ayında aylık yüzde 0.71 ve yıllık yüzde 52.52 olarak ilan edilmişti. İşlenmemiş gıda enflasyonu ise Mayıs'ta aylık yüzde 0.29 ve yıllık yüzde 56.01 düzeyinde ilan edilmişti. Yaş meyve sebze enflasyonu ise aylık yüzde -4.96 düşüş ve yıllık 24.03 artış olarak ilan edilmişti. Tüketici taraftaki bu rakamlar, üreticilerin maruz kaldığı maliyet artışlarını, hala yaklaşık yarı yarıya tüketiciye yansıtıldığını göstermektedir" değerlendirmesinde bulundu.

Ali Çandır

ANTALYA TİCARET BORSASI TEMMUZ MECLİSİ TOPLANDI

ATB Başkanı Ali Çandır, iklim değişikliğinin tarımsal üretimi olumsuz etkilediğini belirtirken, "Geçtiğimiz yıl soğuk hava nedeniyle düşen rekolte, bu yıl mevsim normallerinin üzerinde seyreden hava sıcaklıklarının etkisiyle ciddi oranda artmıştır. Sıcaklık artışı toplam ürün artışına olumlu katkıda bulunsada ürün kalitesinde ciddi bozulmalara neden olmuştur. Düşen kalite nedeniyle de fiyatlar olması gereken seviyenin altına gerilemektedir. Bu risk önümüzdeki dönemde hasadı yapılacak olan diğer ürünler içinde geçerlidir" dedi.

Antalya Ticaret Borsası

Ali Çandır

Antalya Ticaret Borsası Temmuz Ayı Meclis Toplantısı, Meclis Başkan Vekili Abdullah İnan başkanlığında ATB Toplantı Salonu'nda yapıldı. Yönetimin bir aylık çalışmasıyla ilgili üyelerin bilgilendirildiği toplantıda, ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, tarım, ekonomi ve kente ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

KEMER YANGINI ÇİĞERİMİZİ YAKTI

Kemer'de Pazartesi günü çıkan ve halen devam eden orman yangından duyduğu üzüntüyü dile getiren Çandır, "Yangın hepimizin ciğerini dağıladı. Kamuoyuna yansıyan son haberlere göre 125 hektarın üzerinde ormanımızı ve sayısız canlı türümüzü kaybettik. Yangından etkilenen hemşerilerimize ve misafirlerimize geçmiş olsun dilekelerimizi sunuyorum. Temennimiz yangının bir an önce söndürülmesidir. Yangının söndürülmesi için mücadele veren herkese kolaylıklar diliyorum" dedi.

TARIM DA OLUMSUZ ETKİLENDİ

El-Nino hava olayları denen küresel bir sıcaklığın etkisinde olduğumuzu ve sıra dışı sıcakların hayatı olumsuz etkilediğini kaydeden Çandır, sağlık için uzmanların uyarılarının dikkate alınmasını istedi. Antalya'nın, hava olayları ve iklim değişikliğinden en şiddetli etkilenen bölgede yer aldığını, özellikle sahil kesiminin hem kış hem de yazı uçlarda yaşadığını belirten Başkan Çandır, tarım sektörünün bu durumda çok fazla etkilendiğine dikkat çekti. Çandır, "Tarımsal üretim faaliyetlerimiz, diğer bozucu etkilere ilave olarak son dönemde giderek artan bir şiddette iklim ve yağış rejimi değişikliklerinden olumsuz etkilenmektedir.

Biliyorsunuz özellikle son 3 yıldır iklim değişikliği, su yönetimi ve yeşil mutabakat konularında sürekli etkinlikler düzenliyor ve dikkat çekmeye çalışıyoruz. Anlaşılan bu tür etkinliklerimizi daha da artırmalı ve karar vericilerimiz başta olmak üzere hepimizin dikkatini çekmeye devam etmeliyiz" diye konuştu.

TARIM ÜRÜNLERİNDE KALİTE KAYBI

İklim değişikliğinin tarımsal üretime ve ticarete verdiği zararı vurgulayan Çandır, Mayıs ayının sonu ve Haziran ayının başında görülen yağışlar sahil kuşağında üretilen buğdayda kalite kaybına neden olurken, arkasından gelen aşırı sıcaklık artışının yaş sebzeye ve kesme çiçeğe ciddi düzeyde kalite kaybına neden olduğunu bildirdi. Başkan Ali Çandır, "Geçtiğimiz yıl soğuk hava nedeniyle düşen rekolte, bu yıl mevsim normallerinin üzerinde seyreden hava sıcaklıklarının etkisiyle ciddi oranda artmıştır. Sıcaklık artışı toplam ürün artışına olumlu katkıda bulunsa da ürün kalitesinde ciddi bozulmalara neden olmuştur. Düşen kalite nedeniyle de fiyatlar olması gereken seviyenin altına gerilemektedir. Bu risk önümüzdeki dönemde hasadı yapılacak olan diğer ürünler içinde geçerlidir. Dolayısıyla çağımızın en önemli sorunu olan iklim değişikliği konusunu daha fazla önemsemeli tarımsal üretimimizi ve ticaretimizi bu bilinçle planlamalıyız" değerlendirmesinde bulundu.

SEÇİME ENDEKSİ EKONOMİ POLİTİKALARINI GERİDE BIRAKALIM

Genel seçimin geride kaldığını, "ekonomiyi odaklanalım" söylemleri dillendirilirken yerel seçim takviminin başladığını kaydeden Çandır, seçime endeksli ekonomi politikalarının artık geride bırakılması gerektiğini söyledi. Çandır şunları kaydetti:

"Bu durum sürpriz değil, demokrasinin son kalesi sandıkların var olduğu her yerde bu takvim her daim olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Dolayısıyla bir an önce seçimlere endeksli ekonomi politikaları oluşturma ve bunu normalleştirme huyundan vazgeçmeliyiz. Aslında bu anlayışı hep birlikte terk edersek ancak o zaman huy değişimi sağlanabilir. Ülkemizin ve ekonomimizin içinde bulunduğu açmazları veya darboğazları aşmanın başlangıcı budur diye düşünmekteyim.

Nitekim 2002-2008 dönemini hatırlarsak ne demek istediğim daha net anlaşılabilir. O dönemde sağlam ve rasyonel bir ekonomik programa sahiptik ve onu uygulamaya kararlıydık. Önümüzdeki dönem için benzer özelliklere sahip bir ekonomik programa ve uygulama kararlılığına acil ihtiyaç duymaktayız. Bu yönde hazırlıklar olduğunu duyuyoruz ve açıklanmasını bekliyoruz."

Abdullah İnan

ANTALYA İŞ DÜNYASI KREDİYE ULAŞAMIYOR

Antalya ekonomisini değerlendiren Başkan Ali Çandır, 2023 yılını önceki yıldan nispi olarak daha hareketli geçiren Antalya'nın krediye erişimde alışılmadık zorluklarla karşı karşıya kaldığını bildirdi. İş dünyasının bir süredir miktar olarak ulaşamadığı krediye artık maliyet olarak da erişemediğini söyleyen Çandır, "Oysaki öz sermaye yapısı malum durumda olan şirketlerimizin işleyişinde finansman ihtiyacı hayati önemdedir" dedi. Antalya iş dünyasının krediye erişimde ülke ortalamasının üzerinde zorluklarla karşı karşıya bırakıldığını ifade eden Başkan Çandır, "Salgın sonrası da genel olarak bu eğilim devam etmektedir. Bu eğilimin kaçınılmaz sonucu olarak Türkiye ortalamasının oldukça altında kalan bir kredi kullanım büyümesi söz konusudur. Açıklanan son veriler de bu eğilimin devam ettiğini göstermektedir. Örneğin; son 5 ayda ülkemizde kredi kullanımını yıllık yüzde 56 artarken kentimizde ancak yüzde 47 artabilmiştir. Üstelik ticari hareketliliğin ortalama üzerinde gerçekleştiği bir dönemde bu zayıf kredi büyümesi, kentimiz ekonomisini frenlemektedir. Bu büyümenin nominal olduğunu ve yüzde 40 civarındaki resmi enflasyondan arındırdığımızda geriye reel bir kredi büyümesinin kalmayacağını da dikkate almak gerekir" değerlendirmesinde bulundu.

KREDİ AZALDI, TARIM KÜÇÜLDÜ

Tarımsal kredilere erişimde de sıkıntı yaşadıklarını vurgulayan Çandır, şunları kaydetti:

"2023 yılı ilk yarısı itibarıyla ülkemiz tarımsal kredileri yıllık yüzde 115 büyürken kentimiz tarımsal kredileri ancak yüzde 75 büyüyebilmiştir. Bu nominal rakamların tarımsal millî gelire etkisi, sektörün küçülmesi şeklinde yansımıştır. Nitekim ilk çeyrekte ekonomimiz yüzde 4 büyürken, tarım sektörümüz yüzde 4 küçülmüştür. Sektörümüzdeki bu rakam, son 26 yıl ortalamasının çok altındadır. Tarım ve gıda fiyatlarındaki yükselişin temel bir nedeni de küçülen sektörümüzdür. Hep söylediğim gibi tarım, stratejik sektörümüzdür. Bu sektörden vazgeçemeyiz, vahşi dış rekabete eli kolu bağlı şekilde açamayız ve insanlarımızı sektörden uzaklaştırmayız. Aksi halde ağır bedelini tüm ülkemiz ve halkımız ödemek durumunda kalır. Sözün özü, tarım sektörüne bu dönemde her türlü pozitif ayrımcılığı uygulamalıyız. Bunu sadece kendimiz için değil gelecek nesillerimiz için de yapmalıyız."

EKONOMİDE İKİNCİ YARI BEKLENTİSİ

Resmi istatistiklere göre, yılın ilk yarısının ekonomide iyi bir performansla geçmediğini, ikinci yarı için beklentinin daha iyi bir performans sağlayacak politikaların bir an önce uygulamaya konulması yönünde olduğunu dile getiren Başkan Ali Çandır, "Aksi halde 2023'ün tarımda yüzde 7 civarında bir küçülme ile kapatma riskimiz bulunmaktadır. Böyle bir küçülme de kaçınılmaz olarak fiyatlar üzerinde ilave enflasyonist baskı yaratacaktır. Bu riskten kaçınmak mümkündür ve bunun için çalışmalıyız" dedi.

TARIMIN ANTALYA EKONOMİSİNE ETKİSİ

Tarımın Antalya ekonomisi üzerindeki etkisine dikkat çeken Çandır, "Ülke tarımı iyiye giderken kentimiz ortalama üstü bir performans gösterirken, tersi durumda ortalamadan çok daha şiddetli bir tarımsal küçülme yaşamaktayız.

Antalya tarımı için ikinci yarının nispi yavaş dönemler olduğunu dikkate alırsak yılı kurtarmamız bakımından ortalama üstü bir çabaya ihtiyacımız duymaktayız" diye konuştu.

"Ticari hareketliliğin öncü göstergelerinden biri, ibrazında ödenen çek tutarlarıdır" diyen Çandır, Haziran ayı itibarıyla ödenen çek tutarının Antalya'da yıllık yüzde 24 artarken ülke genelinde ancak yüzde 8 artabildiğini belirtti.

Çandır, "2023 yılı ilk yarısı itibarıyla da kentimizdeki yıllık yüzde 93 artışa karşılık ülkemizde yüzde 63'lük bir artış yaşanabilmiştir. Tabii bu rakamlarda nominal niteliklidir. Yani yıllık yüzde 40'lık resmi enflasyonu dikkate alarak değerlendirme yapmalıyız" dedi. Yılın ilk yarısında Antalya'nın ihracatının daraldığını, bunun telafisinin bir önce sağlanması gerektiğini söyleyen Başkan Çandır, "İlk yarıda ülkemiz ihracatındaki yüzde 5.4'lük azalmaya karşılık kentimiz ihracatı yüzde 3.3'lük artış sağlamıştır. Bu artışta tarımsal ürünlerin belirleyici bir yeri olmuştur. Ülke genelindeki yüzde 1.4'lük artışa karşılık kentimiz tarımsal ihracatı yılın ilk yarısını yüzde 13.2'lik artışla tamamlamıştır. Özellikle yaş meyve sebze ve hububat ihracatındaki ortalama yüzde 30'luk artış, yüzde 8'lik ülke geneli artışının 4 katına yakın üstünde gerçekleşmiştir. Süs bitkileri sektöründeki yüzde 6.4'lük azalış, bu sektörün mutlaka yeni bir analize ihtiyacı duyduğunu bizlere göstermektedir" diye konuştu.

ORTAK AKILLA HAREKET EDİYORUZ

Antalya Ticaret Borsası meslek komitelerinin her ay düzenli olarak toplandığını ve sektörel değerlendirmede bulunduğunu belirten Çandır, "Meslek komitelerimizin talebi doğrultusunda konuyla ilgili paydaşlarının katılımıyla sektörel analiz toplantıları düzenliyoruz.

Ortak akılla belirlediğimiz sorunlarımızı, taleplerimizi ve çözüm önerilerimizi dile getiriyor ve alınan kararları ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşıyoruz. Böylece ortak akılla hareket etme kültürünü kendisine ilke edinen bir kurum olmanın sorumluluğunu da yerine getiriyoruz" dedi.

ÇİÇEKÇİ İŞÇİ BULAMIYOR

Temmuz ayında kesme çiçek sektörel analiz toplantısı düzenlediklerini anımsatan Çandır, "Toplantımızda mevcut alanların modernizasyonu, araziye erişim problemi, artan arazi fiyatları, işçi bulamama sorunu, kalifiye elaman problemi, iç rekabetin ihracat gelirlerine olan olumsuz etkileri, kalite ve standardizasyon sorunları, zirai karantina ücretlerinin yüksekliği, krediye erişimde yaşanan sorunlar ve mevzuat kaynaklı problemler gündeme gelmiştir. Toplantılarımıza katılarak katkı veren üyelerimize ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyorum. Borsa olarak hareket etme kültürümüzü geliştirmeye ve sorunlarımızın takipçisi olmaya devam edeceğiz" dedi.

Çandır'ın konuşmasının ardından Meclis üyeleri sektörleriyle ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Ali Çandır

ATB'DEN KONYA VE POLATLI'YA 'HUBUBAT' ZİYARETİ

Antalya Ticaret Borsası 1. Meslek Komitesi ile 2. Meslek Komitesi üyeleri, hububat üretimi ve satışında ülkenin en önemli merkezleri olan Konya ve Polatlı'ya inceleme ziyaretinde bulundu.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halil Bülbül başkanlığındaki Antalya Ticaret Borsası 1. ve 2. Meslek Komitesi üyeleri, Polatlı Ticaret Borsası'nı ziyaret etti. Polatlı Ticaret Borsası Başkanı Yahya Toplu ve Başkan Yardımcısı Ali Türkoğlu'nun ev sahipliğinde, elektronik satış salonunda incelemede bulunup hububat satış seansını izleyen ATB heyeti, hububat teknolojileri laboratuvarını gezerek Polatlı Ticaret Borsası'nın faaliyetleri konusunda bilgi aldı. Heyet daha sonra Polatlı'daki hububat ticaretiyle uğraşan ticaret erbabı ve sanayicilere teknik ziyaretler gerçekleştirdi.

İKİNCİ DURAK KONYA

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halil Bülbül başkanlığındaki Antalya Ticaret Borsası 1. ve 2. Meslek Komitesi üyeleri, daha sonra Konya Ticaret Borsası'na (KTB) inceleme ziyaretinde bulundu. Konya Ticaret Borsası Başkanı Hüseyin Çevik'in ev sahipliğinde, 142 üyenin aynı anda aktif işlem yapabildiği elektronik satış salonunda incelemede bulunan ATB heyeti, hububat teknolojileri laboratuvarını gezerek KTB'nin faaliyetleriyle ilgili bilgi aldı.

ATB Başkan Yardımcısı Halil Bülbül, Antalya sahilde ve yayla bölgesinde hububat üretimi ve ticaretini yapan üyelerinin bulunduğunu belirtirken, hububat üretimi ve ticareti konusunda çok iyi çalışan Polatlı ve Konya'ya inceleme ziyaretinde bulunduklarını belirtti. Bülbül, ziyaretin üyeler için verimli geçtiğini belirterek Polatlı ve Konya Ticaret Borsası'na teşekkür etti.

ZEYTİNDE REKOLTE KAYBI

Antalya Ticaret Borsası 4. Meslek Komitesi Üyesi Zafer Tan, iklim krizinin etkisiyle bu yıl zeytinde rekolte ve kalite sıkıntısı yaşanacağı uyarısında bulunurken, bu yıl zeytinyağının daha pahalıya yenileneceğini söyledi.

Antalya Ticaret Borsası 4. Meslek Komitesi Üyesi, Ulusal Zeytin Konseyi Antalya Temsilcisi ve Güney Akdeniz Rekolte Tespit Komisyonu Üyesi Zafer Tan, dünyadaki zeytin üretiminin iklim krizinin etkisiyle ağır bir darbe aldığını belirtti.

Aşırı sıcakların etkisiyle iklim krizi Akdeniz ülkelerini vurdu. Krizin vurduğu Akdeniz ülkelerinde zeytin üretimi ise neredeyse durma noktasına geldi. Türkiye'de de durum aynı seviyede ve bu yıl üretilen zeytinin büyük bir kısmı ihracata gidiyor.

Türkiye'de de iklim krizi nedeniyle verimin düştüğünü ancak bu etkinin Avrupa'daki kadar yüksek olmadığını ifade eden Tan, "Ülke genelinde zeytin üretimimizde ortalama yüzde 50'ye yakın düşüş var. Bu sert düşüşe rağmen biz yine de dünyanın zeytin üretimini karşılayabilen Akdeniz ülkelerinden daha iyi durumdayız. Son mahsul ürünlerimizin tamamına yakını dünyaya ihraç etmiş bulunmaktayız. Zeytinyağının sahip olduğu özelliklere göre sızma yağa daha çok talep geliyor. Toplama zeytinden ziyade dökmeye zeytin ihracatı daha yoğun" dedi.

İklim krizinin vurmuş olduğu ülkelerde zeytin üretiminin yok denecek bir seviyeye gelerek durma noktasına kadar ilerlediğini belirten Tan, "Bu sezonda üretilen zeytinin çoğunu ihracat için gönderdik. Bu yıl talep önceki yıllara oranla çok daha yüksek.

Bunun da sebebi pazarı elinde tutan İspanya ve İtalya'da kuraklıktan dolayı rekoltenin yüksek derecede dramatik bir şekilde düşmüş olması. Geçen yıl kışın soğuk geçmesi nedeniyle zeytin ağaçları uyudu.

Bu yıl ise küresel ısınmanın etkisiyle ağaçlar uyumadı, zeytin ağaçları için hasatla birlikte sürgün devam etti. Zeytinler çiçek verdi ama boş çiçek verdi. Mevsim geçişlerini hissetmeyen zeytin ağaçları meyve vermedi" diye konuştu.

"ZEYTİNYAĞI FİYATLARI ARTIŞA GEÇTİ"

Tüm dünyada zeytin üretiminde yaşanan büyük kaybın fiyatlara olan etkisinden de bahseden Tan, "Bu durumun etkisiyle birlikte zeytin ve zeytinyağı fiyatları son bir ayda rekor derecede artışa geçti. Dünya piyasasında zeytinyağının litre fiyatı 4 euro iken bir anda 8 euro'ya çıktı. Sezonda 75 liraya satığımız zeytinyağı, şu anda 165 liraya toptan satılıyor, perakendede ise 200 lira civarında" uyarısında bulundu.

Bu yıl iklimin etkisiyle yıllık hasadın olağanüstü derece düştüğünü, dış pazar talebinin ise diğer yıllara oranla daha çok arttığını belirten Tan, stratejik adım atmanın önemini, "Tüm dünyada iklim değişikliğinin, mevsim dışı, dengesiz hava sıcaklığının yıkıcı etkileri olduğu bir gerçek ve İspanya, İtalya gibi zeytin pazarında büyük payı olan ülkeler daha çok etkilendiğinden dolayı Türkiye bu yıl bu pazarda meydana gelen boşluğun bir kısmını doldurdu.

Dünyada yerel ürünlere olan ilgi de artıyor. Talep bu kadar yüksekken, zeytini toplayacak işçi bulmakta bile zorlanıyoruz. Bu fırsatı iyi değerlendirip, tanıtıma ağırlık verip, markalaşalım.

Doğru adımlarla, sofralara zeytin gönderen temel pazarlardan biri olabiliriz. Elimize geçen fırsatları değerlendirebilirsek çok daha iyi yerlere gelerek markalaşabiliriz" şeklinde ifade etti ve vatandaşlar ile üreticilere de mesajını vermiş oldu.

Zafer Tan

"MAHSUL AZALDI"

Mahsulün azaldığını dile getiren Tan, "Son beş yıldır eylül ayında üretim yapan, Antalya'dan Mardin'e kadar olan Güney Akdeniz'de zeytin üreten 10 ilin üretim grafiğini raporluyoruz. Güney Akdeniz'de üretim yoğunluğu gösteren iller sırasıyla; Hatay, Mersin, Antalya, Gaziantep, Osmaniye, Adana ve Maraş'ta. Akdeniz'de zeytin üretimi yapılan şehirlerde kurulan bahçe sayısı arttı ancak yine de hasat edilen zeytin mahsulü azaldı. Geçen yılın sadece yüzde 50'sini hasat edebilirsek bizim açımızdan başarı olarak görülebilir. Marmara'da; Tekirdağ, Çanakkale, İzmit, Güney Doğu'da ise Mardin ve Urfa da zeytin üretimi bakımından önemli şehirlerden bazıları. Bu yıl bütün bu şehirlerde ortalama yüzde 50 rekolte kaybı yaşadık" diyerek tekrar mahsulün azaldığının altını çizdi.

KAYNAK: İHA

DOMATESTE SERA BİTTİ, YAYLA ÜRETİMİ FİYATI RAHATLATIR

ATB ve ATAŞ Başkanı Ali Çandır, tarımsal ürünlerde üretim maliyetinin her geçen gün arttığını belirtirken, artık tarım ürünlerini ucuza tüketme dönemini bittiğini ancak alınacak önlemlerle uygun fiyattan tüketimin sağlanabileceğini söyledi.

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, domates üretiminin yoğun olarak yapıldığı Antalya sahil kuşağında Temmuz ayı itibarıyla üretim sezonunun bittiğini belirterek, yayla kuşağı diye tabir edilen Elmalı, Korkuteli ile Burdur Tefenni, Suğüt ve Gölhisar ilçelerinde hasadın başladığını kaydetti. Domates fiyatının Kurban Bayramı öncesi 9 TL'ye kadar düştüğüne işaret eden Çandır, "Ancak yaşanan geçiş dönemi nedeniyle ürün miktarının azalmasına bağlı olarak fiyatlar yükseldi. Fiyatlar bölgemizdeki hasadın Ağustos itibarıyla tam olarak başlamasıyla eskisi kadar belirgin düzeyde olmasa da gerileyecektir" dedi.

Antalya Ticaret Borsası'nın Antalya hallerinden her ay düzenli olarak hazırladığı hal endeksinin, domates, meyve ve sebzedeki miktar ve fiyat hareketlerini gösterdiğini belirten Çandır, "Haziran ayı Hal Endeksinde, domates miktar endeksi yıllık yüzde 56.88 azalırken, fiyat endeksi yüzde 124.91 artış gösterdi. Sebze miktar endeksi yıllık % 43.56 azalırken, fiyat endeksi ise yüzde 101.49 arttı. Meyve miktar endeksi yıllık yüzde 58.92 azaldı, fiyat endeksi ise yüzde 118.28 artış gösterdi" dedi.

UCUZLUK DÖNEMİ BİTTİ

Tarım ürünlerinin üretim maliyetinin her geçen gün arttığını bu nedenle artık domates, yaş sebze ve diğer tarım ürünlerini ucuza tüketmenin mümkün olmadığını söyleyen Çandır, şunları kaydetti:

"Ancak bazı önlemlerle ürünlere uygun fiyatla ulaşım sağlanabilir. Bunun için, tarımsal üretim ve nakliye aşamasında kullanılan akaryakıt için özel bir tarife geliştirilmelidir. Uygun prim ödemesi başta olmak üzere tarıma özel bir sosyal güvenlik modeli tasarlanmalıdır. Tarım sektöründe ciddi bir maliyet unsuru olan uzun vadeli ve yüksek vade farklı tedarik uygulaması yerine üreticinin ihtiyaç duyduğu tedarigi sağlamak üzere bir dijital portal tasarımı gereklidir.

Böylece üretici ihtiyaç duyduğu girdileri, en az %30 finansman maliyeti olmaksızın uygun fiyatla tedarik edecek ve sıfır reel faizle bu portalın kredi olanağından faydalanacaktır. Yaş meyve sebze sektörünün üretim yoğunluklu bölgelerinde sektördeki kayıpları ve verimsizlik kaynaklarını minimize edecek bir değer zinciri kurgulamalı ve uygulanmalıdır.

Ali Çandır

Belirli üretim merkezlerinde kümelenmeyi sağlayacak ortak standartlara uygun işleme, depolama ve lojistik yatırımlarının yapılması için projelendirme ve kamu finansmanı ile uygulamaya ihtiyaç bulunmaktadır. Böylece doğru sınıflanmış, standartlara uygun işlenmiş ürünlerin dijital bir platformda ticaretinin yapılması, ürünlerin minimum elleçleme ve fiziki hareketlenmeyle nihai alıcıya soğuk zincir ile ulaştırılması mümkün olacaktır."

BORSADAN
TEMMUZ-AĞUSTOS 2023

YÖREX
Yöresel Ürünler Fuarı

12. YÖREX KAPILARINI KASIM'DA AÇIYOR

Antalya Ticaret Borsası öncülüğünde TOBB'un desteğiyle bu yıl 12'ncisi organize edilen Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX, 2-5 Kasım tarihlerinde ANFAŞ Fuar Merkezi'nde düzenlenecek. Ekonomik çalkantılardan kurtulmanın çözümünün Anadolu topraklarında yattığını söyleyen TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Anadolu'nun yerel ürünlerini buluşturan YÖREX'e davette bulundu. Hisarcıklıoğlu, "Bu yıl Anadolu'yu Antalya'da buluşturalım. Milli birliğimizi ve yöresel zenginliklerimizi YÖREX'te gösterelim" dedi.

Antalya Ticaret Borsası'nın (ATB) bu yıl 12'ncisini düzenleyeceği Yöresel Ürünler Fuarı (YÖREX), kuzeyinden güneyine Anadolu'nun binlerce yöresel ürünü Antalya'da buluşturacak. "Sizin Oralarda Nesli Meşhur" sloganıyla 2-5 Kasım tarihlerinde ANFAŞ Fuar Merkezi'nde düzenlenecek YÖREX'te bu yıl 400 binin üzerinde ziyaretçi hedefleniyor.

YÖRESEL ŞÖLEN

Anadolu'nun 12 bin yıllık geçmişinden süzülüp gelen kıyıda köşede kalmış, bazıları kaybolmaya yüz tutmuş binlerce yöresel ürünü dünya kenti Antalya'da buluşturan YÖREX, yöresel ürünlerin coğrafi işaret kazanmasında da önemli yere sahip. Uluslararası bağlantıları da olan büyük market zincirleri ve e ticaret sitelerinin büyük önem verdiği YÖREX, geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da kırsalda üretilen yöresel ürünü hem ulusal hem uluslararası raflara taşımak için ikili görüşmelerden alım heyetlerine kadar bir çok organizasyona ev sahipliği yapacak.

YÖREX'in 12'nci yılında ANFAŞ Fuar Merkezi'nde, Anadolu'nun zenginliği olan yöresel ürünlerin ekonomik değerini artırmak ve markalaşmasını sağlamak amacıyla ikili iş görüşmeleri, coğrafi işaretlerin etkin kullanımı ve yaygınlaştırılması temalı paneller, seminerler, yarışmalar ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirilecek.

YÖREX TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK YEREL ÜRÜN FUARI

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, YÖREX'in Anadolu'nun yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerini ekonomiye kazandırmak amacıyla 2010 yılında hayata geçirildiğini anımsatırken, "Antalya Ticaret Borsamızın başlattığı bu girişim Türkiye'nin en büyük yerel ürün fuarı haline geldi. YÖREX'te doğusundan batısına güneyinden kuzeyine bütün değerlerimiz Antalya'da buluşuyor" diye konuştu.

YÖREX'in Türkiye'de coğrafi işaret ekosisteminin gelişmesine önemli katkılar sunduğunu kaydeden Hisarcıklıoğlu,

"YÖREX, coğrafi işaret algısının ve bilinirliğinin artmasını sağladı. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü özel ödülüne layık görüldü. Bu işin mimarını Antalya Ticaret Borsamızı ve Başkanı Sayın Ali Çandır'ı kutluyorum. YÖREX fikrini ortaya çıkardı. Sonra azmetti çalıştı, bu fikri geliştirdi. Müthiş bir başarıya imza attı. Türkiye'nin yöresel ürünler ve coğrafi işaretler vitrini haline dönüştürdü. Burada ülkemizin tüm renkleri bir araya gelmiştir" diye konuştu.

ODA BORSA CAMİASİYÖREX'E SAHİP ÇIKIYOR

YÖREX'te doğusundan batısına kuzeyinden güneyine tüm Türkiye'nin birlik, beraberlik ve kardeşlik içinde yan yana durduğuna dikkat çeken Rifat Hisarcıklıoğlu, "Sadece gıda değil el sanatlarının tekstile sanayi mamullerinden oymacılığa kadar binlerce yöresel ürünümüz bizim en büyük zenginliğimiz. YÖREX kıyıda köşede kalmış yöresel ürünlerin tanıtılması ekonomiye kazandırılması yerel kalkınmaya destek olunması ve uluslararası arenaya taşınması için çok iyi bir fırsat. Bu fırsatı değerlendirelim. İşte bu vizyonla oda-borsa camiası olarak bu fuara sahip çıkıyoruz" dedi.

Son 10 yılda coğrafi işaretli ürünlerin yüzde 40'ını oda ve borsaların tescil ettirdiğine dikkat çeken Hisarcıklioğlu, "Oda borsalarımız tarafından tescil edilen ve başvurusu yapılan ürün sayısı 700'e yaklaştı. Odalarımız ve Borsalarımızın yaptığı yoğun çalışmalar sayesinde tescile sahip olmayan hiçbir ilimiz kalmadı" dedi.

YÖREX Cİ'Lİ ÜRÜNLERİN ÖNÜNÜ AÇTI

YÖREX'te her yıl coğrafi işaret üreticiler ile ulusal perakendecilerin bir araya geldiğini, ikili iş görüşmeleri yaptığını, e-ticaret portallarının coğrafi işaretlere özel kampanyalar düzenlediğini belirten TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, "Coğrafi işaret üreticilerinin e-ticarette daha çok yer almalarını sağlıyor. Coğrafi işaretlerin ticarete daha çok konu olmasını mümkün kılan YÖREX yöresel ürünlerin ve coğrafi işaretlerin markalaşması ve ticari değer kazanması yolunda önemli bir buluşma noktası haline geldi" diye konuştu.

ÇALKANTIDAN KURTULMANIN ÇÖZÜMÜ ANADOLU'DA

"Ekonomik çalkantılardan kurtulmanın çözümü Anadolu topraklarında yatıyor" diyen Hisarcıklioğlu, şunları kaydetti: "Ama pazarlanmayan malın değeri yok. Artık sadece üretmek de yetmiyor. Ürettiğini tanıtacakсын pazarlayacakсын. Bunun için de kaliteye ve markalaşmaya önem vereceksin. Zengin olmak istiyorsanız bölgenizi zengin etmek istiyorsanız kendi yöresel ürünlerinize sahip çıkın. Bunları araştırın markalaştırın ve dünyaya satın. e-ticaret ve e-ihracat ile tüm dünyaya bunları gönderin."

ZENGİNLİĞİMİZİ YÖREX'TE GÖSTERELİM

YÖREX'i hayata geçiren Antalya Ticaret Borsası Başkanımız Ali Çandır'a, YÖREX'e destek veren oda ve borsa başkanlarına, yönetimlerine ve meclislerine coğrafi işaretli ürünlere özellikle sahip çıkan kadın girişimcilere teşekkür eden Hisarcıklioğlu, "Bu yıl da Anadolu'yu Antalya'da buluşturalım. Milli birliğimizi ve yöresel zenginliklerimizi YÖREX'te gösterelim" dedi.

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, 2010 yılında Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'i hayata geçirdiklerini anımsattı.

Anadolu topraklarının her metrekaresinde yöreye has, doğal, el emeği, göz nuru, damak tadı ve ustalık gerektiren eşsiz değerleri barındırdığını kaydeden Çandır, "Ekonomik açıdan kazanmadan harcamanın, üretmeden tüketmenin maliyetlerini daha derinden hissettiğimiz bugünlerde değerlerimize sahip çıkmanın önemi daha da artıyor" diye konuştu.

Bu yıl da "Sizin Oraların Nesi Meşhur?" sloganıyla YÖREX'i 12. Kez düzenleyeceklerini belirten Çandır, "Kıyıda köşede kalmış, unutulmaya yüz tutmuş bize ait olan yöresel ürünlerimize tüm kararlılığımızla sahip çıkmaya devam ediyoruz."

Avrupa'nın uzun süre önce fark edip kendine has ürünlerine yarattığı yüksek katma değerli ve hacimli ticareti sağlamak için çalışıyoruz" dedi.

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN SAYISI ARTTI

Coğrafi işaretli ürün sayısının artmasında YÖREX'in etkisine dikkat çeken Çandır, "14 yıl önce 109 olan tescilli ürün sayımızı büyük bir istek ve kararlılıkla 1438'e yükselttik. 639 ürünümüz de tescil beklemektedir. Artık ulusal boyutta farkına vardığımız coğrafi işaret konusuna daha fazla eğilmeli ve markalaşmaya önem vermeliyiz. Geniş kapsamlı koruma için 13 olan Avrupa nezdindeki tescilli ürün sayımızı artırmaya odaklanmalıyız" dedi.

HİSARCIKLIOĞLU'NA TEŞEKKÜR

YÖREX'i, başta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu'nun desteğiyle yerel yönetimler, oda ve borsalar, kalkınma ajansları ve girişimci ruha sahip işletmelerle birlikte düzenlediklerini belirten Çandır, "Kurum ve kuruluşlarımız, meslek ve sivil toplum örgütlerimiz, ticaret erbabımız ve üreticilerimizin bu söylemlerimize kulak vermesi ve harekete geçmesiyle kısa sürede ciddi bir mesafe kat ettik. Hazırlık çalışmalarından itibaren desteklerini esirgemeyen, YÖREX'i sahiplenerek bizleri motive eden, coğrafi işaretli ürünlerin ekonomiye kazandırılmasına özel önem gösteren ve gelişimi için emek sarf eden başta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklioğlu olmak üzere, camiamıza ve katkı veren herkese teşekkür ediyorum" diye konuştu.

BİR ADIMDA ANADOLU

Ali Çandır, üreticileri, tüccarları ve kurumları, yörelere ait ürünleri tanıtmaları, ticaretlerini artırmaları ve yeni müşteriler kazanmaları, coğrafi işaretli ürünler piyasasını yerinde görmeleri, yeni fikirler edinmeleri ve profesyonellerle yüz yüze görüşmelerde bulunmaları için 12.YÖREX'e davet etti.

Çandır, "Bir adımda Anadolu turu yapmak isteyen herkesi, özellikle çocuklarımızı ve gençlerimizi YÖREX'e bekliyoruz" dedi.

	MİKTAR			FİYAT		
	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM	ENDEKS	AYLIK DEĞİŞİM	YILLIK DEĞİŞİM
DOMATES	25	▼ % -39,78	▼ % -31,35	1292	▲ % 70,93	▲ % 124,76
SEBZE	23	▼ % -55,75	▼ % -52,59	1086	▲ % 51,44	▲ % 89,83
MEYVE	57	▼ % -18,00	▼ % -44,15	966	▼ % -0,30	▲ % 57,09

ANTALYA TİCARET BORSASI

TEMMUZ AYI HAL ENDEKSİNİ AÇIKLADI

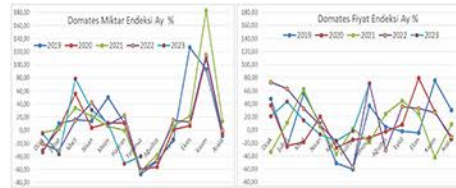
Domates miktar endeksi yıllık yüzde 31.35 azalırken, fiyat endeksi yüzde 124.76 arttı. Sebze miktar endeksi yıllık yüzde 52.59 azalırken, fiyat endeksi yüzde 89.83 arttı. Meyve miktar endeksi yıllık yüzde 44.15 azalırken, fiyat endeksi yüzde 57.09 arttı.

Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2023 Temmuz ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına değişim gösterdi.

Temmuz ayı endeksleri miktarda bir önceki aya göre (aylık) domatesten yüzde -39.78, sebzede yüzde -55.75 ve meyvede ise yüzde -18.00 azaldı. Miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre (yıllık) domatesten yüzde -31.35 ve sebzede yüzde -52.59 ve meyvede ise yüzde -44.15 azalış gösterdi. Temmuz ayında endekslerdeki yıllık değişimler, miktarda domates, 2018 yılı hariç, sebze ve meyve için ise son 8 yılın rekor azalışlarıyla gerçekleşti. Yıllık fiyat endekslerindeki değişimler ise domates, sebze ve meyve için 8 yılın ortalaması üzerinde gerçekleşti.

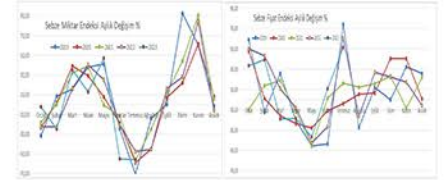
MİKTAR AZALDI FİYAT ARTTI

Temmuz ayında domates fiyat endeksindeki yıllık değişim, yüzde 124.76 olarak tabloya yansırken, miktardaki yüzde -31.35'lik azalış, fiyattaki bu yüksek artışın temel nedenlerinden biri oldu. Sebze fiyat endeksi yıllık yüzde 89.83 artarken, sebzelerin yıllık miktar endeksinin yüzde -52.59 azalması bu ortalama üstü fiyat artışında önemli rol oynadı. Meyve fiyat endeksindeki yıllık yüzde 57.09 artarken, meyvenin yıllık işlem miktarındaki yüzde -44.15'lik azalış fiyattaki artışa neden oldu.

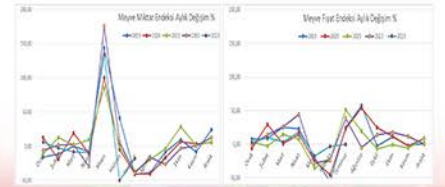
AYLIKTA MİKTAR AZALDI

Temmuz ayında miktar ve fiyat endekslerindeki aylık değişimler, domates için son 5 yılın miktarda ortalama altında azalış düzeyinde, fiyatta ise rekor artışla gerçekleşti. Bir önceki aya göre (aylık) domates işlem miktar endeksi, Temmuz ayında yüzde -39.78 azalırken, bu azalış domatesten işlem fiyat endeksinin aylık yüzde 70.93 artmasında etkili oldu.

Bir önceki aya göre (aylık) sebze işlem miktar endeksi, Temmuz ayında yüzde -55.75 azalırken, işlem fiyat endeksi aylık yüzde 51.44 arttı. Son 5 yılın Temmuz ayları dikkate alındığında sebze miktar endeksi aylık ortalama altında azalış gösterirken, fiyat endeksi değişimi ise rekora yakın arttı.

Bir önceki aya göre (aylık) meyve işlem miktar endeksi, Temmuz ayında yüzde -18.00'lik azalış gösterirken, işlem fiyat endeksi yüzde -0.30 azaldı. Son 5 yılın Temmuz ayları dikkate alındığında aylık değişimler, meyve miktar endeksinde ortalama altında, fiyat endeksinde ise rekor düşük azalışlar gösterdi.

FAKİR TOPRAKLARIN ZENGİN AĞACI **KEÇİBOYNUZU**

Keçiboynuzu üretiminde lider olan Antalya'da ticari değeri yüksek olan keçiboynuzunun üretiminin daha da artırılması için çalışmalar sürdürülüyor. Keçiboynuzunun orman yangınlarına karşı set ağaç olarak kullanılabileceği belirtildi.

Antalya Tarım Konseyi, Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası işbirliğiyle BATEM, Akdeniz Üniversitesi ve Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü desteğiyle interaktif Keçiboynuzu E-Çalıştayı düzenlendi. Çalıştaya, Adnan Menderes Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Antalya Bilim Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi'nden akademisyen ve uzmanların yanı sıra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Portekiz, İspanya, İtalya, Fas, Cezayir ve Lübnan'dan akademisyen ve uzmanlar katıldı.

Ali Çandır

ANTALYA ÜRETİMDE LİDER

Çalıştayı açılışında konuşan ATB ve ATAK Başkanı Ali Çandır, 3 yıldır online eğitimler, paneller ve çalıştaylar düzenleyerek tarım sektörüne katkı koyduklarını söylerken, interaktif muz, çilek ve avokado çalıştaylarının ardından keçiboynuzu çalıştayı düzenlediklerini belirtti. Dünyada her yıl yaklaşık 140 bin ton civarında keçiboynuzu tohum ve meyvesi üretildiğini, Türkiye'de üretimin 25 bin ton civarında olduğunu kaydeden Çandır, son 1 yılda keçiboynuzu üretim alanları yüzde 58, üretim miktarının ise yüzde 22 arttığına dikkat çekti. Antalya'nın 13 bin tonluk üretimi ile Türkiye'de en çok keçiboynuzu üreten il olduğunu belirten Çandır, "Antalya, Türkiye'nin keçiboynuzu üretiminin yarısını sağlamaktadır" dedi. Çandır, Manavgat yangınından sonra bölgeye çok sayıda keçiboynuzu fidanı dikildiğini belirtirken, bu konuda yoğun çalışmalar yürüten Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne teşekkür etti.

MANAVGAT YANGININDAN SONRA DİKİMİ ARTTI

Antalya Tarım ve Orman Müdürü Gökhan Karaca, ürün bazlı çalıştaylarla tarım sektörüne yön göstermeye çalıştıklarını söylerken, katma değeri yüksek keçiboynuzu üretimini artırmak için yaptıkları çalışmaları anlattı. Özellikle pandemi döneminde keçiboynuzuna talebin arttığını belirten Karaca, üretimi artırmak için susuzluğa dayanıklı keçiboynuzunu kırıç, susuz alanlarda yetiştirilmesi için üreticiyi yönlendirdiklerini kaydetti. Karaca, Manavgat yangının ardından bölgede ağaçlandırma çalışması yaparken keçiboynuzuna öncelik verdiklerini kaydetti. BATEM Müdürü Abdullah Ünlü, keçiboynuzunu üretimi ve kalitesini artırmak için çalışmalar yürütüldüğünü belirterek, çalıştayı bu çalışmalara ışık olacağını söyledi.

Gökhan Karaca

ORMAN YANGININA KARŞI SET

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hamide Gübbük, "fakir toprakların zengin ağacı" keçiboynuzunun değerinin yeni anlaşılmaya başlandığını söyledi. Besin değeri yüksek olan, gıdadan ilaç sektörüne, kağıt, petrokimya gibi bir çok alanda kullanılan keçiboynuzunun yaygınlaştırılması gerektiğini kaydeden Gübbük, sadece meyve olarak değil katma değerli hale getirilerek ihracat edilmesi gerektiğini söyledi. Gübbük, orman yangınlarının yayılmasını önlemede keçiboynuzunun önemli bir bitki olduğunu söylerken, "Keçiboynuzu orman yangınlarına karşı set ağacı olarak mutlaka kullanılmalı" dedi.

Prof. Dr. Hamide Gübbük

2 gün süren çalıştayda, Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Portekiz, İspanya, İtalya, Fas, Cezayir ve Lübnan'dan katılan akademisyenler, uzmanlar, keçiboynuzu yetiştiriciliği, keçiboynuzunun yetiştirilmesi ve ticareti, kapama bahçe kurulumu, iklim değişikliğine uyum, keçiboynuzunun ekolojik istekleri, çeşit geliştirme çalışmaları, endüstriyel açıdan yürütülen çalışmalar, keçiboynuzunun eczacılıkta kullanımını konuştu. Sektör temsilcileri keçiboynuzu üretimi ve ticaretinde yaşadıkları sorunları dile getirdi.

SU KİTLİĞİ OLAN YERE KEÇİBOYNUZU

Çalıştayın sonunda sonuç raporu yayımlandı. Raporda, keçiboynuzu üretimini arttırmak için kapama bahçe sayısının artırılması önerilirken, fidan üreten işletme sayısının da artırılması gerektiği kaydedildi. Mevcut arazilerdeki verimsiz ağaçların rehabilitasyonla üretime kazandırılması gerektiği kaydedilen raporda, "Küresel iklim değişikliğinin yarattığı en önemli sorunun su kıtlığı olacağı göz önüne alındığında su istemeyen özelliğiyle bilinen keçiboynuzu üretimi yaygınlaştırılmalı" denildi.

YANGINA KARŞI TAMPON

Keçiboynuzu yaprağının daha az yanıcı olduğu vurgulanan raporda, ekolojisi uygun olan alanlarda yangına müdahalede zaman kazanmak amacıyla çam ağaçlarının arasına ve orman sınır bölgelerine tampion olarak diğer maki türleri ile birlikte dikilebileceği önerildi. Tescilli çeşit sayısının artırılması gerektiği kaydedilen raporda, Doğu Akdeniz, Batı Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde zengin gen kaynaklarının korunması amacıyla gen havuzları oluşturulması önerildi. Diğer meyve türlerinin çiçek açmadığı bir dönemde çiçeklenen keçiboynuzunun arıcılık için önemli olduğu belirtilen raporda, arıcılığın teşvik edilmesi önerildi.

Keçiboynuzunda erken hasadın kalite kaybına neden olduğu belirtilen raporda, hasat zamanının devlet tarafından ilan edilmesi, erken hasat için cezai yaptırım uygulanması istendi. Keçiboynuzu ihracatının, meyve ya da tohum olarak değil, katma değer kazandırılmış ürünler şeklinde yapılması gerektiği kaydedilen raporda, keçiboynuzunun endüstriyel amaçlı kullanımında, ürün çeşitliliği artırılması önerildi. Raporda, "Endüstriyel üretim, her türlü tarımsal üretimin lokomotif olduğu için keçiboynuzundan katma değeri yüksek ürünler üreten işletmeler teşvik edilmelidir" denildi.

İnteraktif Keçiboynuzu E-Çalıştay'ına katılan uzmanlar, su istemeyen keçiboynuzu üretiminin yaygınlaştırılması,

 Zir.Yük.Müh.Şenay Çetinay	 Cansu@Nova	 Dr. Abdullah Ünlü	 Gökhan Karaca, Antalya İl Tarım v...	 Ali Çandır, ATAK ve ATB Başkanı
 Dr.Yeşim Rehber Dikkaya	 İbrahim İrmak, ATOM KTV Şube M...	 Çağla Seda Dicleli	 Prof. Dr. Hamide Gübbük	 Prof. Dr. Ahmet BAYANER
 Prof. Dr. Renan Tunalioglu	 Zir.Yük.Müh. Gonca Ertok	 Dr. Şenay Karabıyık	 Dr. Hatice Reyhan Öziyici	 Vahide Yanık
 Hande@Nova	 Canlı Yayın	 Erdoğan@Nova	 Çetin Salman	 Ceren@Nova

5 TÜRK ÜRÜNÜ, AB COĞRAFI İŞARET TESCİLİ YOLUNDA

Avrupa Birliği (AB) tescilli 13 ürüne sahip Türkiye'nin 2 ürünü daha askıya çıktı. Milas yağlı zeytini, Ayaş domatesi ve Edremit Körfezi yeşil çizik zeytininin ardından, Ezine peyniri ile Maraş tarhanası da AB Resmi Gazetesi'ne giren ürünler oldu.

Yöresel Ürünler ve Coğrafi İşaretler Türkiye Araştırma Ağı (YÜCİTA) Başkanı Prof. Dr. Yavuz Tekelioğlu, 16 Ağustos'ta Avrupa Birliği coğrafi işaret tescili için başvurusu yapılan 2 ürünün daha başvuru süreçlerinin tamamlandığı ve AB Resmi Gazetesi'nde askıya çıkartıldığını açıkladı. Prof. Dr. Tekelioğlu, Türkiye'den şu ana kadar Gaziantep baklavası, Aydın inciri ve keşanesi, Malatya kayısı, Milas zeytinyağı, Bayramic beyazı, Taşköprü sarımsağı, Giresun tombul fındığı, Antakya künefesi, Sulu narı, Çağlayan-cerit cevizi, Gemlik zeytini, Edremit zeytinyağı olarak 13 ürüne AB tescili verildiğini kaydetti.

'AB TESCİLLİ ÜRÜNÜMÜZ 18'E YÜKSELECEK'

AB coğrafi işaretli tescilli alan 13 ürüne ek olarak toplam başvuru yapan 44 üründen 5'inin ise askıya çıkartıldığını belirten Prof. Dr. Tekelioğlu, "16 Mayıs'ta Milas yağlı zeytini, 4 Ağustos'ta Ayaş domatesi, 9 Ağustos'ta da Edremit Körfezi yeşil çizik zeytini askıya çıktı. Dün itibarıyla Ezine peyniri ve Maraş tarhanası askıya girdi. Böylece askı sürecindeki ürün sayımız 5 oldu. Yıl sonuna kadar askı süreçleri bitecek. Tescillerinin yayınlanması ile AB tescilli ürün sayımızın 18'e yükselmesini bekliyoruz" dedi.

Milas Yağlı Zeytini

'AB TESCİLLİ İLK TÜRK PEYNİRİ OLACAK'

Askıya çıkan ürünlerin 3 aylık askı süreci olduğunu, itiraz olmadığı takdirde, tescil işlemlerinin başlatıldığını anlatan Prof. Dr. Tekelioğlu, "Bazen itirazlar posta yoluyla yapıldıysa gecikme olabiliyor ve tescil onaylandığında da tescil belgeleri ve üretim şartnameleri AB ülkelerinin dillerinde çevirisi yapılıyor.

Yıllarca üzerinde çalıştığım, doktora tezi yazdığım, öz varlığımız Ezine peyniri de AB tescilli yolunda. Ocak 2023 tarihli tescil başvurusu, 16 Ağustos itibarıyla 3 ay sürecek askıya çıktı. Ezine peyniri, AB'den tescilli alan ilk Türk peyniri olacak. Ülkemize hayırlı olsun" diye konuştu.

BAŞVURU SIRASINDA BEKLEYEN 39 ÜRÜN

Prof. Dr. Tekelioğlu, AB başvuru süresince 39 ürün daha bulunduğunu ve bu ürünlerle ilgili incelemelerin sürdüğünü kaydetti. Başvuru aşamasındaki 39 ürün şöyle:

"Afyonkarahisar pastırması ve sucuğu, Inegöl köftesi, Kayseri pastırması, sucuğu ve mantısı, Antep fıstığı, Maraş çöreği, Gaziantep melengiç kahvesi, Araban sarımsağı, Tonya tereyağı, Erzurum su böreği, Aydın Memecik zeytini ve zeytinyağı, Ipsala pirinci, Bursa kestane şekeri, Kırkağaç kavunu, Demirci hünnabi, Amasya çiçek bamyası, Bursa siyah inciri, Hopa hamsili ekmeği, Safranbolu safranı, Manisa Sultanı çekirdeksiz üzümü ve mesir macunu, Kilis zeytinyağı, Bingöl balı, Bursa şeftalisi, Rize çayı, Urla Sakız enginarı, Hüyük çileği, Isparta gülyağı, Silifke yoğurdu, Tarsus Sarıulak zeytini, Hatay kaytaz böreği, Osmaniye yer fıstığı, Melli inciri, Adana şalgamı, Sinop kestane balı."

KAYNAK: DHA

Ayaş Domatesi

Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytin

Ezine Peyniri

Maraş Tarhanası

OTEL ET ÇEKMEDİ, FİYATLAR DÜŞTÜ

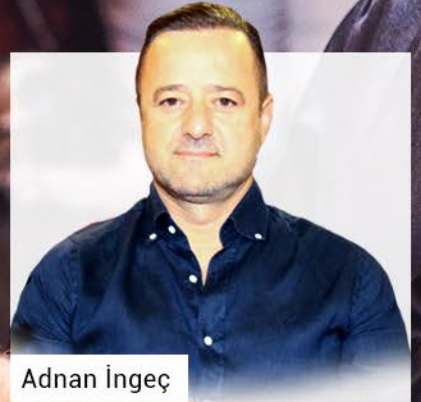
Antalya'ya gelen turist sayısında artış olsa da otel mutfaklarında beklenen hareketliliği göremeyen et sektörü temsilcileri, "Turizm iyi gitseydi etin fiyatı düşük olmazdı" değerlendirmesinde bulundu.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Meclis Üyesi Adnan İngeç, et fiyatlarının yatay seyrettiğini zaman zaman kesim fiyatlarının düştüğünü söylerken, turizm sezonunda otellerin piyasadan et talebinde bulunmadığını kaydetti.

İngeç, "Turizm iyi gidiyor deniyor ancak turizm Antalya'da iyi gitmiyor. Turizm iyi gitseydi etin fiyatı düşük olmazdı. Özellikle Kundu ve Belek'teki otellerin doluluk oranı yüzde 60'larda ve turizm acenteleri bu durumdan memnun değil. Turizmin bu gidişatı et fiyatlarına da yansıyor" diye konuştu.

BİRKAÇ AY DAHA DÜŞÜK OLUR

Adnan İngeç, vatandaşın Kurban Bayramı sonrası et stoklarını kullanmaya devam ettiğini belirterek, perakende talepte de daralma olduğunu söyledi. Kurban Bayramı öncesi et kesim fiyatının 250 TL'yi gördüğünü fakat şimdi 230 TL'ye kadar düştüğünü belirten Adnan İngeç, "Perakende sektöründe et alımında düşüklük var, turizm de et çekmiyor. Turizm Antalya'da iyi olsaydı et fiyatları 300 TL'yi gördü" diye konuştu. İngeç, et fiyatlarının birkaç ay daha düşük olacağını ifade etti.

Adnan İngeç

TARIMSAL ÜRETİMİN ÜZERİNDEKİ YÜK ARTIYOR

ATB, ATAŞ Başkanı Çandır, Haziran Tarım-GFE'nin aylık yüzde 3.46, yıllık yüzde 27.70 ilan edildiğini belirtirken, "Aylık rakam 2022 yılı Haziran ayı enflasyonu hariç tutulursa 8 yıllık ortalama olan yüzde 0.92'nin 4 katı üzerinde oldu. Yıllık rakam son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı oldu" dedi.

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan Haziran ayı Tarım Girdi Fiyat Endeksi'ni (Tarım-GFE) değerlendirdi. Tarım-GFE'nin Haziran'da aylık yüzde 3.46 ilan edildiğini belirten Çandır, "Bu rakam, 2022 yılı Haziran ayı enflasyonu hariç tutulursa 8 yıllık ortalama olan yüzde 0.92'nin 4 katı üzerinde olmuştur" dedi. Tarım-GFE'nin Haziran'da yıllık yüzde 27.70 ilan edildiğini kaydeden Başkan Çandır, "Bu yıllık rakam, son 8 yılın en yüksek ikinci rakamı olmuştur. Geçtiğimiz yıl Haziran ayındaki yüzde 134.96'lık rekor enflasyondan ciddi olarak düşük olmasına karşılık 8 yıllık ortalama olan yüzde 13 düzeyinden hala yaklaşık 2 kat yüksektir" değerlendirmesinde bulundu.

ENERJİ MALİYETİ AYLIKTA ARTTI YILLIKTA AZALDI

Haziran ayı Tarım-GFE'nin alt kalemlerine bakıldığında, tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin fiyatlarında aylıkta yüzde 3.24, yıllıkta yüzde 23.06'lık artış olduğunu kaydeden Çandır, tohumda yüzde 1.50, enerjide yüzde 8.90, gübrede yüzde 0.78, ilaçta yüzde 1.72, veteriner hizmetlerinde yüzde 9.41, yemde yüzde 2.02 ve diğer kalemlerde ise yüzde 2.91'lik artışa dikkat çekti. Aynı kalemlerin yıllık değişimlerine bakıldığında, tohumda yüzde 70.45, enerjide yüzde -12.85, gübrede yüzde 4.39, ilaçta yüzde 30.59, veteriner hizmetlerinde yüzde 68.75, yemde yüzde 28.05 ve diğer kalemlerde ise yüzde 74.00'lük değişim olduğunu belirten Çandır, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetlerin fiyatlarında ise aylık yüzde 4.85, yıllık yüzde 67.65 artış olduğunu kaydetti. Çandır, "Haziran ayında Tarım-GFE alt kalemlerinde sıra dışı rakamlar gözlenmiştir.

Bunların en dikkat çekicisi enerji ve veterinerlik kalemleri olmuştur. Enerjide aylık yüzde 8.96'lık artış ve yıllıkta yüzde -12.85'lik düşüş daha önce yaşanmamıştır. Aylıkta yüzde 9.41 ve yıllıkta yüzde 68.75 artış ilan edilen veterinerlik hizmetlerindeki artış da dikkat çekici olmuştur" değerlendirmesinde bulundu.

ÜRETİCİNİN LEHİNE

TÜİK'in açıkladığı Haziran ayı tarımsal üretici fiyat endeksi Tarım-ÜFE'nin aylık yüzde 4.04, yıllık yüzde 57.93 arttığına dikkat çeken Başkan Ali Çandır, "Tarımsal faaliyetlerde bulunanlar açısından son bir yıllık eğilim, genel olarak üretici aleyhine seyretilmişken Mayıs ayında olduğu gibi Haziran ayında da aylık ve yıllık düzeyde Tarım-GFE, Tarım-ÜFE'nin altında kalarak üretici lehine bir durum olmuştur. Önümüzdeki aylarda bu eğilimin devam etmesi, üretici kesimin birikmiş zararlarını giderebilmesi açısından önem taşımaktadır" dedi.

Ali Çandır

ÜRETİCİ ENFLASYONLARI TARIMI ETKİLİYOR

Yurtiçi ve yurtdışı üretici enflasyonlarının da tarım sektörünü dolaylı olarak etkilediğini belirten Çandır, Haziran ayında açıklanan aylık yüzde 15.62 ve yıllık yüzde 39.92 düzeyindeki yurtdışı üretici enflasyonu YD-ÜFE ile aylıkta yüzde 6.50 ve yıllıkta yüzde 40.42 ilan edilen yurtiçi üretici enflasyonu düzeyindeki Yİ-ÜFE'nin genel olarak sektörün geçmişten gelen maliyet yükünü gelecekte de taşımaya devam edeceğini gösterdiğini söyledi. Çandır, "Ancak bu ay özellikle YD-ÜFE'nin yakın geçmişe göre sıra dışı yüksek ilan edilmesi, Yİ-ÜFE'nin de sıra dışı yüksek çıkmasına vesile olmuştur. Özellikle YD-ÜFE rakamının Haziran ayında ciddi bir yükseliş yaşaması, önümüzdeki aylarda önce Yİ-ÜFE ve sonra da TÜFE rakamlarında yükseliş tetikleyecektir" uyarısında bulundu.

Yİ-ÜFE içindeki gıda imalatının aylık yüzde 2.46 ve yıllık 59.74 düzeyinde artış göstererek son dönemdeki genel eğilimin dışında bir seyir izlediğini kaydeden Başkan Ali Çandır, gıda imalatı enflasyonunun aylıkta düşük ve yıllıkta ise Tarım-GFE'den ve Tarım-ÜFE'den yüksek seyretilmesine dikkat çekti.

Ergin Civan

TIBBİ AROMATİK KRİZ

ATB Meclis Üyesi Ergin Civan, iklim değişikliğinin diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi tıbbi aromatik bitkileri de olumsuz etkilediğini kaydetti.

ATB Meclis Üyesi Ergin Civan, Tıbbi aromatik bitkilerde iklim değişikliğine bağlı sıkıntılar yaşandığını anlatırken, Denizli'de normalde 5 santim büyüyecek adaçayının aşırı yağmurdan 1 metre büyüdüğünü ve makine ile hasadının yapılmadığını kaydetti.

Makinalı hasat yapılmayınca elle hasadın gündeme geldiğini anlatan Civan, işçi bulunamadığı için hasatta yaşanan sıkıntıya dikkat çekti. Civan, "Tarladan ürünü almak için iş gücüne ihtiyacımız var. Ancak vasıfsız eleman bulmakta bile zorlanıyoruz. İş gücü konusunda ciddi sıkıntılar var. Hasat dönemi geldiğinde çalışacak eleman bulamıyoruz" diye konuştu.

ZOR BİR YIL

İklim değişikliğinin ürün kalitesini olumsuz etkilediğini kaydeden Civan, kalitedeki düşüşün fiyatlara yansımalarını belirtti. Civan, "Bu durum sürdürülebilirliği etkiliyor" dedi. Üreticinin de fiyatları dolayısıyla halinden memnun olmadığını söyleyen Ergin Civan, "Bir girdabın içindeyiz. Zor bir yıl gibi gözüküyor" dedi.

KREDİYE ULAŞAMIYORUZ

Krediye ulaşmada zorlandıklarını dile getiren Ergin Civan, ekonomik belirsizliğin tıbbi ve aromatik bitki sektörünü etkilediğini kaydetti. Finansa ulaşamayan ihracatçının tedirgin olduğunu söyleyen Civan,

"Çünkü bizim sektör özellikle stoklu çalışmak zorunda. Bizim sektörde satışların yüzde 80'i kontratlı bir yıllık satışır.

Bu satış yapıldığı zaman ihracatçı hammaddeyi hemen depoya çekmek zorunda. Tabii burada da kredi ihtiyacı çok yüksek oluyor. Krediye ulaşım konusunun çözülmesi lazım. Sayın Bakanın açıklaması var, ihracatçıya destek vereceğiz diye... Ama biz somut bir adım görmedik. Umarım ihracatın da durmaması açısından böyle bir destek ihracatçıya verilir" diye konuştu.

SEBZENİN ATEŞİ BÖYLE ÇIKIYOR; ANTALYA'DAN ATEŞİ DÜŞÜRECEK 8 ÖNERİ

Nasıl oluyor da Antalya'da 8 TL'ye hale giren salatalık 22 TL'ye manav tezgâhına düşüyor? Hürriyet sebzenin yolculuğunu adım adım izledi. Aradaki farkın çözümü için TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır'dan sekiz öneri geldi.

Tüketicinin en fazla şikâyet ettiği konulardan biri semt pazarları ve marketlerde sebze fiyatlarının bir türlü düşmemesi. Tarım ürünlerinde uzun yıllardır merak edilen bir soru var: Nasıl oluyor da Antalya'da 8 TL'ye hale giren salatalık 22 TL'ye, 13 TL'ye hale giren domates 28 TL'ye, 15 TL'ye hale giren patlıcan 31 TL'ye, 30 TL'ye hale giren çarliston biberin kilosu 46 TL'ye çıkıyor? Hürriyet, Antalya'dan İstanbul'a sebzenin yolculuğunu adım adım izledi, tezgâhtaki fiyatların nasıl düşeceğini ise uzmanlar açıkladı. İşte detaylar...

8 TL'YE ANTALYA HALİNDE

Türkiye'de neredeyse üç öğün tüketilen salatalıkla başlayalım. Salatalık Antalya haline 8 TL'ye giriş yapıyor. Kasalarla hale inen salatalığın fiyatına daha yolun başında 0.08 TL rüsum, 0.75 TL işçilik, 1.80 TL karton kutu, 0.40 TL ambalaj, 0.50 TL genel giderler (kira, elektrik) ekleniyor. Bu eklemelerle salatalığın Antalya halinden çıkış fiyatı 11.53 TL'ye yükseliyor.

22 TL'YE TEZGÂHTA

Bu bedele nakliye aracının tekerlekleri dönmeye başladığı an 1.65 TL daha ekleniyor. İstanbul hal girişine gelindiğinde fiyat 13.18 TL oluyor. Hamalîye (0.20) ve kâr (1.00) oranı da fiyata eklenince İstanbul hal çıkışında salatalığın fiyatı 14.38 TL'ye kadar ulaşıyor. Halden tezgâha olan yolculuğun bu bölümünde pazarcı masrafı kalemi altında yol, tezgâh kirası, personel girdisi de eklendiğinde Antalya'da 8 TL'ye hale giren salatalığın fiyatı 22.38 TL'ye kadar ulaşıyor.

HAL YASASI ŞART

Hürriyet'e konuşan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Üyesi Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır ise pazarda ve market tezgâhındaki ateşin düşürülmesi için 8 öneri sunuyor:

1 Sektörün girdi maliyetleri düşürülmeli.

2 Tarımsal tedarik sistemi devletin düzenleyeceği bir platform üzerinden ortaklaşa karşılayacak hale dönüştürülmeli.

3 Sektördeki kayıpları ve verimsizlik kaynaklarını minimize edecek bir değer zinciri kurgulanmalı, uygulanmalı. Bunun için devlet, belirli üretim merkezlerinde üretici örgütler vasıtasıyla hasat, işleme ve depolama birimleri oluşturmali. Soğuk zincir lojistiği bu değer zinciriyle bütünleşik çalışmalı.

4 Tarımsal destekler; en az bir sezon, ortalama üç sezonluk planlamayla önceden açıklanmalı ve her sezon başında işin yapılma oranına göre ödenmeye başlanmalı.

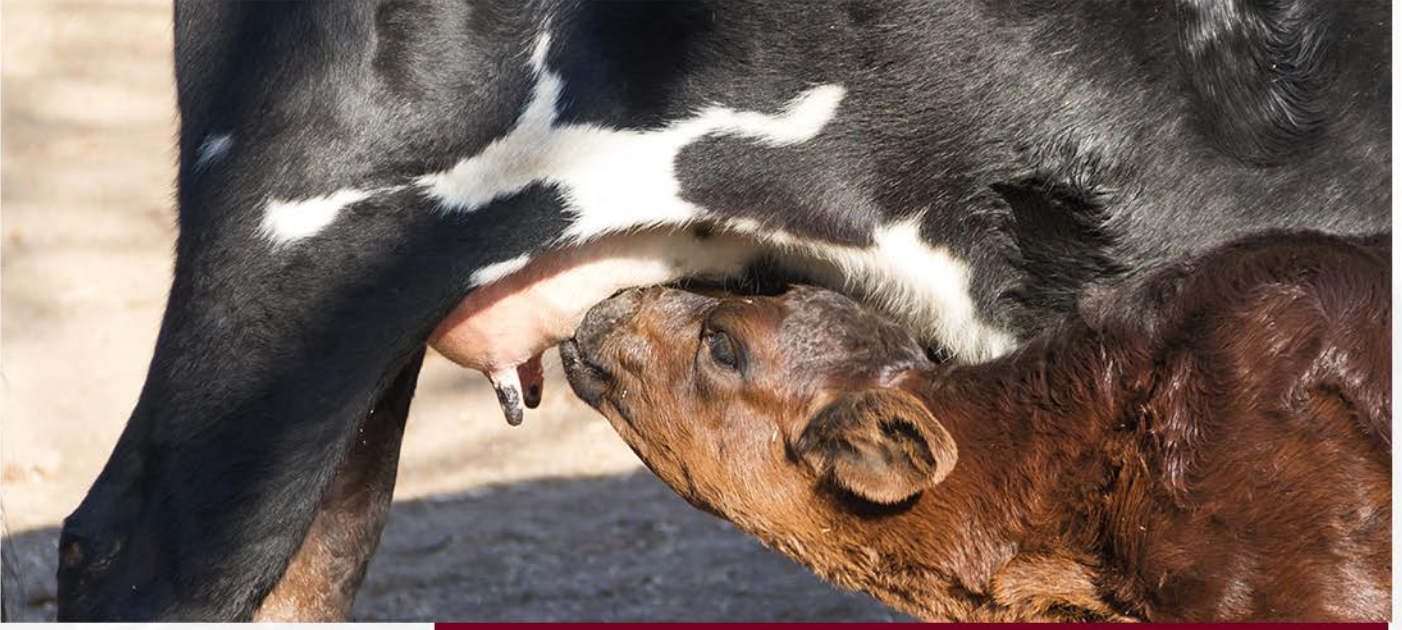
5 Örtüaltı ve meyve üretimi gibi özellikli üretim faaliyetlerinin yapısına uygun destekleme politikaları uygulanmalı. Tarım arazileri tavizsiz ve tam koruma altına alınmalı, mevcut hazine arazileri sektörde en az beş yıllık tecrübeye sahip üreticilere uygun koşullarla kullanılmalı.

6 Yaş meyve Sebze sektörü başta olmak üzere tarımsal ürün ticaretinde kayıtlı olmaya, şeffaflığa ve izlenebilirliğe özel önem verilmeli. Böylece spekülasyon ve manipülatif faaliyetlerin önüne geçmek mümkün olur.

7 Hal Kayıt Sistemi, sektörün ticaretinde ağırlıklı öneme sahip olmalı.

8 Sektörün ticaretindeki kayıtlılık ve şeffaflık; kapsayıcı ve ağırlıklı yeni bir hal yasasıyla sağlanmalı. Buna göre haller değer zinciri ve tedarik zinciriyle bütünleşmiş şekilde çalışmalı. Yani bu anlayışla hal sayısı üretim ve tüketim bölgeleri ağırlıklı olarak mevcut duruma göre artırılmalı. Diğer taraftan kayıtlılığı ve şeffaflığı artırabilmek için e-fatura uygulaması ile hal bildirimleri uyumlu hale getirilmeli.

KAYNAK: HÜRRIYET GAZETESİ / SALİM UZUN

“SÜTTE KARANLIK KIŞ BİZİ BEKLİYOR”

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Simav, süt piyasasında yaşanan durgunluğa dikkat çekerken, turizm sezonu olması ve dondurma, ayran gibi süt ürünleri tüketiminin arttığı bir dönemde süte talebin daraldığını bildirdi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Simav, yılbaşından bu yana resmi süt fiyatının 8.50 TL olsa da, piyasada 11.5 liraya işlem gördüğünü kaydetti. Simav, "Yılın başında 8.50 lira olarak açıklanan sütin fiyatını süt sanayicisi de süt üretici örgütleri de kabul etmedi ve süt 11.50 TL'den işlem gördü. Ulusal Süt Konseyi süt fiyatını daha yeni 11.50 TL olarak açıkladı" dedi.

YAZIN ORTASINDA SÜTE TALEP DARALDI

Süt piyasasında yaşanan durgunluğa dikkat çeken Simav, "Yazın ortasındayız. Turizmin en hareketli olduğu dönemi yaşıyoruz. Dondurma, ayran, yoğurt gibi süt ürünlerine talebin en

yoğun olması gerektiği dönemdeyiz ama piyasa süt çekmiyor. Sanayiciler çok iştahlı süt almıyorlar. Sanayicinin iştahsız alımı varsa sütte karanlık bir kış bizi bekliyor" dedi.

Tekrar hayvan kesimine başlanırsa çekilen emeklerin boşa gideceğini söyleyen Simav, "Yurt dışından çok yüklü miktarda damızlık hayvan ithal ediliyor, önümüzdeki kışta süt fiyatında bir gerileme olursa ithal edilen hayvanlar tekrar kesime gönderilir. Kısır döngü devam eder" dedi.

Simav, süt fiyatlarındaki durağanlığa rağmen, yem fiyatlarındaki artışa dikkat çekti.

Hüseyin Simav

EKONOMİNİN KALBI TOBB'DA ATTI

TOBB Ekonomi Şurası'nda konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu reel sektör firmalarının son dönemde finansmana erişimde büyük zorluklar yaşadığını belirterek, "Özellikle KOBİ kredilerinin reel olarak artmaması, zincirleme etkiyle ülkenin ve sektörlerin tamamına olumsuz yansıyor" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Ekonomi Şurası, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu'nun ev sahipliğinde TOBB İkiz Kuleler'de yapıldı. Şura'ya Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve oda-borsa başkanlarının yanı sıra Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel katıldı. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla başlatılan ekonomi şuralarının, kamu ile özel sektörün bir araya geldiği, sıkıntıları ve önerilerini doğrudan

icra makamına iletebildiği çok önemli bir platform olduğunu söyledi.

Bu platformda dile getirilen pek çok meselenin, geçmişte çözüme kavuşturulduğuna işaret eden Hisarcıkıoğlu, TOBB Genel Kurulu'nda Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan ekonomi şurasını tekrar toplanmasını talep ettiklerini ve kendisinin de bunu uygun bulduğunu anlattı.

Hisarcıkıoğlu, burada gündeme getirilen konularla ilgili geçmişte olduğu gibi çözüm üretileceğine inandığını belirterek, "Bizler için en önemlisi, bugünkü gibi devletimizi yanımızda görmek. Ekonomide elbette bazı sıkıntılar yaşıyoruz. Ama enseyi karartmıyor, mücadeleden kesinlikle vazgeçmiyoruz." diye konuştu.

Ekonomide deneyimli isimlerin iş başında olmasının kendilerine moral verdiğine dikkati çeken Hisarcıkıoğlu, "Hep birlikte ekonomiyi daha sağlam temellere kavuşturacağımıza inanıyoruz." ifadesini kullandı.

Hisarcıkıoğlu, Anadolu'yu sürekli dolaşan, firma ve sektörleri devamlı dinleyen birisi olarak öne çıkan birkaç konuyu paylaşmak istediğine işaret ederek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Reel sektör firmalarımız son dönemde finansmana erişimde büyük zorluklar yaşıyor. Özellikle KOBİ kredilerinin reel olarak artmaması, zincirleme etkiyle ülkenin ve sektörlerin tamamına olumsuz yansıyor.

Büyümenin bereketi her kesime yansın istiyor- sak, KOBİ'lerimize destek vermeli, uygun finans- man imkanlarına ulaşmalarını sağlamalıyız. İkincisi, OECD katılık endeksinde İskandinav ülkeleri dahil en katı iş gücü piyasası bizde. Bundan da herkes muzdarip. Mevzuatımız, daha fazla istihdam sağlayabilecek girişimcileri, adeta bundan caydırır bir halde. Vatandaşlarımızın da daha fazla iş imkanına ulaşmasına, daha çok kazanmasına engel çıkıyor. İstihdamı cezalandıran değil, ödüllен- diren bir yaklaşımla çalışma hayatına bakılmalı."

"YATIRIM YERİ SORUNU ÇÖZÜLMELİ"

Yatırımların önünü açabilmek üzere, yatırım yeri sorununun çözülmesini de talep eden Hisarcıklioğlu, şu ifadeleri kullandı:

"Sanayi yatırımlarının ülke yüzölçümü içindeki payı Almanya'da yüzde 4, İtalya'da yüzde 2,8, OECD ortalaması bile yüzde 2,4. Bizde ise sadece binde 3. Sanayimiz, dünyadaki rakiplerinin onda biri kadar alanda faaliyet gösteriyor, buna rağmen küresel rekabette ayakta kalmayı başarabiliyoruz. Sanayi arazilerinin kapasitesinin en az 2 katına çıkarıl- masına ilişkin bir master plan hazırlanmalı, arsa alımı ve bina inşaatına ilişkin finansman çözüm- leri geliştirilmeli. Böylece sanayicimiz kısıtlı ser- mayesini daha verimli alanlarda yatırım yaparak değerlendirilmeli."

Hisarcıklioğlu, İç Anadolu-Doğu Akdeniz kuşağında yeni bir sanayi havzası planlaması yapılması gerektiğine dikkati çekerek, "Bu yeni sanayi havzasıyla, bir taraftan Marmara'daki yükü azaltabilir, aynı zamanda da yüksek teknoloji yatırımlar için Marmara'da alan açabili- riz." diye konuştu.

"ÜRETMEYE HAZIRIZ"

Bu konularda adım atmak ve çözüm sağlamak için Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz ve bakanların icracı ve reformcu iş yapma tarzına güvendiklerine işaret eden Hisarcıklioğlu, şunları kaydetti:

"İş dünyası olarak her şeyden önce öngörülebilirlik istiyor, geleceğe dair yol haritası bekliyoruz. İş planları yapmak ve güven içinde ilerlemek üzere, kamu idaremizin hazırlayacağı orta ve uzun vadeli planların gayet önemli olduğunu düşünüyoruz. Dengeli ve kapsayıcı büyüme için makroekonomide istikrar ve güven sağlanmalı."

Yapısal reformlara ilişkin somut bir yol haritası ortaya konulması lazım. Yeni ekonomi yönetiminin bu yönde hareket ederek, para politikasında başlattığı normalleşme adımları memnuniyet verici- dir ve devam etmelidir.

Yine bu kapsamda Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın liderliğinde hazırlanan Orta Vadeli Program'ı yakından takip ediyoruz. Biz, koş- maya, çalışmaya, üretmeye hazırız. Allah'ın izniyle tüm sıkıntıları aşacak, yola devam edeceğiz.

Ülkemizi daha güçlü, daha zengin, daha müreffeh yapmak için üretmeyi, emek vermeyi sürdüre- ceğiz."

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI YILMAZ

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ise konuşmasında, "Para politikası, maliye politikası ve yapısal reform adımlarını kademeli bir şekilde devreye alarak Türkiye'de yatırım ortamının iyileştirilmesi, sürdürülebilir bir büyüme için daha elverişli bir ortamın sağlanması ve ekonomimizin potansiyelinin daha da yükselmesini istiyoruz." dedi.

Eylül ayının ilk yarısında açıklamayı planladıkları Orta Vadeli Program (OVP) hazırlıkları çerçevesinde, son dönemde iş dünyası temsilcileriyle istişareleri sürdürdüklerini, aynı şekilde 2023-2028 dönemini kapsayan 5 yıllık 12. Kalkınma Planı'nı da sonuçlandırmak üzere olduk- larını ve ekim ayında Meclise sunacaklarını be- lirten Yılmaz, Türkiye'nin her köşesinde sahanın, sektörlerin güncel durumuna ve en önemli sorun- larına vakıf, 81 il ve 160 ilçedeki 365 Oda ve Borsa'nın sahadan gelen görüş ve taleplerini son derece önemsediklerini vurguladı.

Şirket kuruluş işlemlerinde Odaları tek durak haline getirdiklerini anlatan Yılmaz, "Sayın Cumhurbaşkanı'mızın güçlü iradesi ve lider- liğiyle, Türkiye'nin yerli ve milli otomobili Togg'u birlikte hayal ettik, milletimize birlikte kazandırdık ama Togg yeter mi? Yetmez. Önümüzdeki süreçte, Togg benzeri yeni fikirlerle, yeni projelerle Türkiye Yüzyılı'na yakışır yeni projeleri, yine hep birlikte hayata geçireceğiz." diye konuştu.

Yılmaz, son dönemlerde dünya ekonomisinin sağlık krizleri, ticaret gerilimleri, jeopolitik riskler, Rusya-Ukrayna Savaşı ve doğal afetler başta olmak üzere pek çok güçlük- le sınındığını, bu zorlu sürecin, ülkeler ve bölgeler düzeyinde arz ve talep dengelerinin bozul- masına yol açtığını söyledi.

Açılış konuşmalarının ardından söz alan oda ve borsa başkanları, kürsüye çıkarak reel sek- törden gelen konu ve çözüm önerilerini dile getirdi.

KAYNAK:TOBB

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TÜRKİYE EKONOMİ ŞURASI

16 AĞUSTOS 2023 - ANKARA

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
TÜRKİYE EKONOMİ ŞURASI

16 AĞUSTOS 2023 - ANKARA

FINANSMANA ERİŞEMEYEN SANAYİCİ BUĞDAY ALAMADI

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Meclis Üyesi Nuri Büyükselçuk, buğday ve arpa fiyatlarının geçen yılın altında olmasına rağmen finansmana erişemeyen un ve yem fabrikalarının alım yapamadığını söyledi.

Antalya Ticaret Borsası (ATB) Meclis Üyesi Nuri Büyükselçuk, hububatta bu yıl ilk defa 3 açmazın aynı anda yaşandığı bir dönem geçirdiklerini söyledi. Buğday ve arpanın hasat döneminde bütün un ve yem fabrikalarının depolarının dolu olduğunu kaydeden Büyükselçuk, ilk defa bu yıl hububat alım fiyatlarının geçen yılki alım fiyatlarının altında olduğuna dikkat çekti. Büyükselçuk, depoların hububatla dolu olmasının nedenlerini tek tek anlattı.

FIYAT ARTACAK DİYE DEPOLARIMIZI DOLDURDUK

Nisan'da buğday, arpa ve mısırdaki gümrük vergisinin yüzde 130 çıkarıldığını anımsatan Büyükselçuk, gümrük vergisi aşırı artınca fabrikaların harmanda buğdayın 10-12 TL'lerde açılacağını düşündüğünü anımsattı. Büyükselçuk, "Hububat fiyatının aşırı artacağını düşünen fabrikalar 5.5- 6 TL'den buğday alımı gerçekleştirdi. Gümrük vergisi gelmeden bütün fabrikalar, bütün ithalatçılar, bütün tüccarlar depolarını ağzına kadar buğday, arpayla doldurdu. Yani biz hayatımızda almadığımız kadar çok ithal buğday ve arpa aldık. Depolarımız doldurduk" diye konuştu.

HARMANA DOLU GİRDİK

Depoların dolu olmasının ikinci bir sebebinin TMO'nun ekmeğin fiyatının artmaması için piyasa sübvansiyesi etmesi olduğunu anlatan Büyükselçuk, şunları söyledi:

"Ekmeğin fiyatının artmasının engellenmesi için un sanayicisine verilen bir sübvansiyon vardı. Geçen sene bu haziran ayında bitmişti. Ama fırıncılardan çok yoğun zam talebi gelince uzatıldı. Fakat devletin elinde bize verebileceği buğday yoktu ve sanayiye, 'haziran ve temmuzda piyasa fiyatlarında buğday alın' dedi. Biz de 7 bin, 7 bin 500 TL'ye buğday aldık ama bize, 4 bin 500 TL'ye buğday almış gibi maliyet yapın bunları 320 TL'den satın' dedi.

Yani 450 TL'ye mal ettiğimiz unu iki ay boyunca 320TL'den sattık. Sonra, 'biz size bu buğdayı daha sonra vereceğiz ve mahsuplaşacağız' dediler. Orada un sanayicisi yüzde 20, yüzde 30 civarında zarara katlanarak oyun dışında kalmamak için bu sisteme dahil oldu. Biz bir yıl boyunca 4 bin 500 TL'den bize verilecek buğdayları bekledik. Bu buğdaylar bize harman öncesi verili. Biz de nisan ayında elimizdeki paralarla ithal buğday ve arpa ile depolarımızı doldurduk. Harmana tamamen dolu depolarla girdik."

KURAKLIK BEKLENTİSİ BUĞDAY DEPOLATTI

Nuri Büyükselçuk, kuraklık öngörüsünün boşa çıkması nedeniyle hububattaki rekor artışının da hububatın depolanmasına neden olduğunu kaydetti. Şubat ayında çok ciddi bir kuraklık beklentisi olduğunu, bu nedenle hububatta yüzde 20-30 rekor artışının olacağını tahmin edildiğini anımsatan Nuri Büyükselçuk, Rusya Ukrayna savaşını da göz önüne alan TMO'nun bu nedenle ithal buğday stokladığını kaydetti. Ancak Mayıs, Nisan, Mayıs aylarındaki çok yoğun yağmurlarla beklenen kuraklığın olmadığını ve beklenenin çok üzerinde bir rekor artış yaşandığını belirten Büyükselçuk, "Böyle yoğun bir hasat olunca aynı biz gibi TMO da hasat dönemine dolu depolarıyla yakalandı" dedi.

FINANSMANA ERİŞEMEDİK

Hububat depoları dolu, fiyatlar geçen yılın altındayken fabrikaların kasalarının boş olduğuna vurgu yapan Büyükselçuk, "Depolarımız boşken bu kadar dolu, kasalarımız tam takırdı. Aslında bu fiyatlarla normalde bütün fabrikaların koşu koşu ürün satın alması lazım ama maalesef finansmana erişimden dolayı alım yapamadık. Biz sanayiciler olarak uygun faizli kredi bekliyoruz. Eğer finansmana erişebilirsek piyasadan alım yapacağımızı söyledik. Finansal sıkışma nedeniyle bu konuda ret kararı gelince biz de uygun fiyattan mal alamaz hale geldik" diye konuştu.

Nuri Büyükselçuk

ÜRETİCİ PARA KAZANIRSA ÜRETİM ARTAR

Sanayici olarak ucuza buğday almaktan ya da buğdayın 6 TL'ye kadar düşmesinden mutlu olmadıklarını dile getiren Büyükselçuk, "Bilakis mutsuzuz. Çünkü biz buğdayı kaç para alırsak alalım zaten un sektörüne de yem sektöründe kar marjı yüzde 4-5'ler düzeyinde ben buğdayı kaç para alırsam alayım o mala karımı koyup ona göre ürünü satıyorum. Önemli olan üreticinin, köylünün, müstahsilin para kazanmasıdır. Üretici para kazanırsa üretim artar, ithalattan kurtulmuş oluruz" diye konuştu.

YASAĞA KARŞI MARKALAŞMA ÖNERİSİ

Ticaret Bakanlığı, dökme zeytinyağına 31 Temmuz – 1 Kasım tarihleri arasında ihracat yasağı getirdi. Sektör zeytinyağı fiyatlarının iç piyasada aşırı pahalalanmaması için kararı olumlu bulsa da uzun vadede üreticiye zarar vereceği görüşünde. Sektör temsilcileri zeytinyağının markalaşarak ticari değerinin artabileceğini söylüyor.

Antalya Ticaret Borsası 4. Meslek Komitesi Başkan Yardımcısı Zafer Tan, Ticaret Bakanlığı'nın dökme zeytinyağına 3 aylığına getirdiği ihracat yasağını değerlendirdi. Geçen yıl Ocak-Temmuz döneminde 29 bin ton zeytinyağı ihraç eden Türkiye'nin, bu yılın aynı döneminde 107 bin ton zeytinyağı ihraç ettiğini, bunun içeride zeytinyağı arzını azalttığını belirten Tan, Bakanlığın zeytinde yüzde 50 civarında rekolte kaybını da dikkate alarak iç piyasada zeytinyağı fiyatının aşırı artmaması için yasak kararını uyguladığını belirtti.

FİYAT GERİLEDİ, ÜRETİCİ MUTSUZ

Yasakla birlikte iç piyasada zeytinyağı fiyatının gerilediğini kaydeden Tan, "Fiyatlar geriledi ancak bu kez de çiftçi elindeki ürünü satmıyor, satmıyor. Çünkü maliyetini karşılamıyor. Elinde ürünü kalan çiftçi satsa zarar edecek, satmasa ürünün elinde kalma riski ile karşı karşıya kalacak" dedi. İhracat yasağı kararından önce Mayıs ayında 100 TL olan sızma zeytinyağının kilogram fiyatının, Temmuz ayında 200 TL'ye kadar çıktığını belirte Tan, ihracat yasağından sonra fiyatın 140 TL'ye kadar gerilediğine dikkat çekti.

MARKALAŞALIM, TABAN FİYAT BELİRLENSİN

Fındık ve çayda olduğu gibi zeytinyağında da taban fiyat belirlenmesini isteyen Zafer Tan, "Taban fiyat gelirse üretici de kar zarar hesabını daha doğru yaparak ürününü ona göre piyasaya arz eder" dedi. Türkiye'nin İspanya ve İtalya'ya dökme zeytinyağı ihraç ettiğini, Ege'nin Akdeniz'in zeytinyağının yabancı markalarla dünya ticaretine sunulduğunu belirten Tan, "Zeytinyağında markalaşmaya ağırlık vermeliyiz. Markalı halde yurtdışına ürün gönderirsek Türk zeytinyağı olarak satarsınız. Günü birlik kararlarla da sektöre zarar vermeyiz" dedi.

ANTALYA TİCARET BORSASI AĞUSTOS MECLİSİ TOPLANDI

Antalya Ticaret Borsası Ağustos Ayı Meclis Toplantısı, Meclis Başkanı Erdoğan Ekinci başkanlığında ATB Toplantı Salonu'nda yapıldı. Yönetimin bir aylık çalışmasıyla ilgili üyelerin bilgilendirildiği toplantıda, ATB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, tarım, ekonomi ve kente ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Başkan Çandır, konuşmasına 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın 101. yılını kutlayarak başladı. Çandır "Başta önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere işgalcileri yenilgiye uğratan, vatan için canlarını hiçe sayan kahramanlarımızı minnetle ve rahmetle anıyoruz. İş dünyası olarak, Ata'mızın işaret ettiği yoldan sapmadan, kararlılıkla ilerlemeye ve katkı sağlamaya devam edeceğiz" dedi.

Antalya Ticaret Borsası

BANKALAR KREDİLERDE İŞTAHSIZ

Seçim sonrası değişen ekonomi yönetiminin, politikaları akılcı bir temele oturtmak gerektiğini söylediğini anımsatan Çandır, Ağustos'ta ekonomideki değişimin faiz ve kredi boyutunda önemli adımlar atıldığını, resmi enflasyonun yarısı kadar politika faizinin uygulamaya girdiğini kaydetti. Kredilerde de öncelikli alanların belirlendiğini, bu doğrultuda tüketici kredilerinden ziyade ticari kredilerin desteklendiğini belirten Çandır, "Fakat şunu da vurgulamak gerekir ki bankalar ticari kredilerde aşırı iştahsız davranmaya devam ediyorlar" dedi.

FİNANSMAN SIKINTISI YAŞIYORUZ

Açıklanan son verilere göre, tüketici kredilerinin yıllık ortalama yüzde 125 oranında artarken, ticari kredilerin sadece yüzde 67 arttığına dikkat çeken Çandır, "Yani ticari krediler, ancak resmi enflasyon seviyesine yakın artabilmiştir. Tarım sektöründe ise Antalya'da yıllık kredi büyümesi yüzde 81 iken, Türkiye genelinde yüzde 108 olmuştur. Bu durum, Antalya tarımının diğer bölgelere göre daha fazla finansman sıkıntısı yaşadığının göstergesidir. Öz sermayesi zaten zayıf olan sektörümüz, bu durumdan ayrıca olumsuz etkilenmektedir" değerlendirmesinde bulundu.

Ziraat Bankası tarafından kullanılan devlet destekli tarımsal kredilerin tarım için önemine değinen Çandır, ATB üyeleri ve tarım sektörü paydaşlarının Ziraat Bankası tarımsal kredi limitlerinin piyasa koşullarına uygun şekilde yükseltmesini talep ettiğini söyledi. Diğer sektörlerde kredi limitleri sürekli güncellenirken zirai kredilerin geri kalmasının tarımı olumsuz etkilediğini kaydeden Çandır, "Mevcut limitlerin en az iki katına yükseltilmesi, sektörümüzün gerçek ihtiyaçlarını karşılamasına katkı sağlayacaktır" dedi.

KREDİYE ULAŞAMAYAN ÇEKE YÜKLENDİ

Çekle yapılan işlem hacimleri, iş dünyasının ekonomik durumunu yansıttığını, Antalya'da çekle yapılan işlem hacminin uzun zamandır

Ali Çandır

Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiğini kaydeden Başkan Ali Çandır, "Ancak Temmuz ayında, resmi enflasyonun ve önceki eğilimin çok üzerinde bir büyüme yaşadık. Antalya'da Temmuz ayında yıllık yüzde 248'lik bir artış yaşanırken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 188'de kaldı. Bu durum, parasal sıkılaştırmanın Antalya iş dünyasına daha fazla yansıdığını ve nakit akışının ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak krediye erişemeyen iş insanlarımız çoke yüklenmiş durumda" diye konuştu.

Karşılıksız çek tutarlarında da beklenmedik bir artış yaşandığını söyleyen Çandır, Temmuz ayında yıllık Türkiye'de 5 kat artış görülürken, Antalya'da 10 katın üzerinde artış yaşandığını belirtti. Çandır, "Oysa karşılıksız çek tutarındaki artış, Antalya'da Türkiye ortalamasının altında seyreden bir eğilimde olurdu.

Protestolu senet hacmimiz de Temmuz ayında yıllık yüzde 142 artarak yüzde 87 artan Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşti.

Antalya iş dünyasının borçlarına karşı gösterdiği yüksek sadakat, bu dönemde zedelenmiş görünmektedir" dedi.

ANTALYA EKONOMİSİ GERİYE GİDİYOR

Antalya'da kurulan ve kapanan şirketlerin hareketliliğinin genel eğilimden farklı bir seyr izlediğini, normalde Antalya'da kurulan şirket sayısının Türkiye ortalamasının üzerinde, kapanan şirketlerin sayısının ise Türkiye ortalamasının gerisinde kaldığına dikkat çeken Çandır, "Ancak Temmuz ayında kentimizde kurulan şirket sayısı yıllık yüzde 5 azalırken, Türkiye genelinde yüzde 12 artmıştır. Kapanan şirketlerin sayısında ise kentimizde yüzde 94 oranında büyük bir sıçrama olurken, Türkiye genelinde yüzde 30 oranında daha ilımlı bir artış meydana gelmiştir" diye konuştu.

Verilere göre Antalya'nın ekonomik durumunun ülke ortalamasının altında olduğunu ifade eden Başkan Ali Çandır, şunları kaydetti:

"Antalya, ülkemiz ekonomisinin yüzde 2.5 ila yüzde 3.4'lük bir bölümünü oluşturmaktadır. Buna karşılık çekle işlem hacmi, karşılıksız çek, protestolu senet ve krediler gibi göstergelerde daha yüksek paya sahibiz. Bu ve benzeri göstergelerle üretkenliğimiz ve verimliliğimiz açısından olumsuz bir tablo ortaya çıkıyor. Bu yeni eğilim, kentimizin 40 yıllık ortalamasını da düşürmektedir. Bu nedenle, kentimizin geleceği için çok dikkatli ve duyarlı davranmalıyız.

Bu konuda, şunu vurgulamak istiyorum; Antalya ekonomisi, Türkiye'nin en dinamik ve belirli sektörlerde uzmanlaşmış ekonomilerinden biridir. Tarım, turizm, sanayi ve ticaret alanlarında önemli bir üretim kapasitesine ve istihdam potansiyeline sahiptir. Kentimiz, aynı zamanda eğitim, kültür, teknoloji ve bilim gibi alanlarda da öncü bir role sahiptir. Antalya bu özellikleriyle, ulusal ve uluslararası düzeyde rekabete açık bir konumdadır. Bu zenginlik ve uzmanlık içeren ekonomik yapımız, bizlere önemli avantajlar sağlamaktadır. Ancak bu potansiyelimizi harekete geçirmek için birlikte hareket etmeli ve ortak hedeflerimize tüm paydaşlarla birlikte odaklanmalıyız. Aslında geçmişte örneklerini gördüğümüz gibi Antalya'mız bunu başaracak kapasiteye sahiptir."

Antalya Ticaret Borsası

GİRDİ PORTALI PROJESİNİ ÖNERDİ

Tarım sektörünün uzun süredir zor zamanlar geçirdiğini ifade eden Çandır, "Bir taraftan maliyet baskısı ve finansmana erişim imkansızlıkları belimizi bükerken, diğer taraftan iklimsel ve doğal afetlere karşı en dirençsiz kesim olmamız hepimizi zorlamaktadır. Nitekim her ay kamuoyu ile paylaştığımız tarımsal enflasyon değerlendirmemizde girdi maliyetlerinin yarattığı olumsuz etkileri görüyoruz" dedi. Tarımda en önemli maliyet kaleminin girdi teminindeki vade farkı olduğunu anlatan Çandır, genellikle hasat sonu vadeyle temin edilen girdiler üzerinde en az yüzde 40 finansman maliyeti oluştuğuna dikkat çekti. Tarımın üzerindeki bu maliyet yükünü azaltmak amacıyla uzun süredir tarımsal girdi portalı projesini dile getirdiğini anımsatan Başkan Çandır, "Bu projenin finansman merkezini Ziraat Bankası, fiziki dağıtım merkezini de Tarım Bakanlığı oluşturursa maliyetlerimizde en az yüzde 30 tasarruf sağlayabiliriz. Böylece tarımsal destekleme politikasına destek verici bir uygulama alanı da yaratmış oluruz" dedi.

ÇİFTÇİ GÜNEŞTEN ENERJİ ÜRETSİN

Tarımın temel sorunları arasında, üretim alanlarının daralması, çiftçi sayısının azalması ve yaşlanması, istikrarsız gelir nedeniyle üretimden uzaklaşma gibi olumsuzlukların yer aldığını anlatan Ali Çandır, bu olumsuzlukların hafifletilmesi için ilave gelir kaynağı yaratılması gerektiğini vurguladı. Güneş enerjisi ile elektrik üretmenin üretici için alternatif bir kaynak oluşturabileceğini söyleyen Çandır, "Üreticilerimizin güneş enerjisi ile elektrik üretme çabasına sistemli, sürdürülebilir ve toplam faydası yüksek olan bir çözüm üretmek bu gerekliliğe fayda sağlayacaktır. Enerji piyasasında haksız rekabete yol açmayan, belirli bir süredir tarımsal faaliyette bulunan ve tarımsal faaliyetlerini azaltmayan üreticilerimizin ihtiyaç fazlası elektriğinin tamamı satın alınmalıdır. Elde edilecek istikrarlı gelir sayesinde tarımdan kopuş ve kırsaldan kaçış riski azalacaktır. Ayrıca fosil yakıt kullanımının azaltılmasına, karbon ayak izinin düşürülmesine ve tarımsal ihracatın artırılmasına da destek olacaktır. Üreticinin ihtiyaç fazlası elektriğinin satın alınması sadece bahsettiğim faydaları sağlamayacaktır.

İlave olarak hemen önümüzde bir bariyer olarak duran Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenlemesinde de bize avantaj sağlayacaktır" diye konuştu.

Antalya Ticaret Borsası olarak son üç yıldır sürdürülebilirlik, iklim değişikliği, karbon salınımı ve yeşil mutabakata hazırlık konularında çalışmalar yürüttüklerini anlatan Çandır, bu kapsamda "Tarımsal Karbon Ayak İzini Hesapla" uygulamasını tarım sektörünün hizmetine sunduklarını belirtti. Çandır, üyeleri ve tarım sektörünü yeşil mutabakata hazırlamak ve tarımda güneş enerjisinden faydalanmalarını artırmak için etkinlikler ve eğitimler düzenleyeceklerini söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin "Karbon Platformu Projesi"ni hayata geçirdiğini belirten Çandır, "karbon.org.tr adresinden erişilebilen platform sayesinde işletmenizin karbon emisyonunu kolaylıkla ölçebilirsiniz ve izleyebilirsiniz. Sizleri, üyelerimizi ve iş dünyamızı karbon.org.tr'ye üye olmaya ve yeşil mutabakat konusunda hazırlıklı olmaya davet ediyorum" dedi.

EKONOMİ ŞURASI'NDA SORUNLAR DİLE GETİRİLDİ

Türkiye Ekonomi Şurası'nın TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu ev sahipliğinde Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, ilgili bakanlar ve 365 oda-borsa başkanın katılımıyla gerçekleştiğini anımsatan Çandır, Rifat Hisarcıkıoğlu'nun krediye erişim zorluklarını ve yüksek maliyet artışlarını dile getirdiğini, finansmana erişimin kolaylaştırılmasını talep ettiğini belirtti.

İş dünyasının sesi olan Başkan Hisarcıkıoğlu'na teşekkür eden Çandır, "Şura'da dile getirilen sorunların çözümü için önümüzdeki ay açıklanacak orta vadeli programda adımlar atılmasını umuyoruz. Çünkü işletmelerimizin bu sorunlarının çözümü, genel ekonominin sağlığı ve istikrarı açısından son derece kritik öneme sahiptir" dedi.

Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi ve Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde uluslararası katılımlı keçiyoynuzu çalıştayını düzenlediklerini anımsatan Çandır, çalıştayın düzenlenmesinde emeği geçen tüm paydaşlara teşekkür etti.

SİZİN ORALARIN NESİ MEŞHUR?

YÖREX

Yöresel Ürünler Fuarı 12.

Sizin Oralarınız Nesi Meşhur?

02 - 05 KASIM 2023

ANFAŞ FUAR MERKEZİ

Yüzeyet Saatleri: 10.00 - 20.30

Yörextr GİRİŞ ÜCRETSİZDİR www.yorex.com.tr

YÖREX BU YIL KASIM'DA

15 yıl önce başlattıkları Yöresel Ürünler Projesi kapsamında düzenledikleri Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'in 12'ncisini bu yıl 2-5 Kasım tarihleri arasında ANFAŞ Fuar Merkezi'nde düzenleyeceklerini bildiren Çandır, "Anadolul'muzun eşsiz yöresel ürünlerinin toplu bir sunumunu bir kez daha ziyaretçilerimizle buluşturmanın heyecanı içerisindeyiz. Üreticilerimizi, ticaret erbabımızı ve kurumlarımızı 12.YÖREX'te yer almaya ve Antalya'mızdaki yöresel şölene katılmaya davet ediyorum" dedi.

Erdoğan Ekinci

ANTALYA TİCARET BORSASI TEMMUZ-AĞUSTOS AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ

1. Meslek Komitesi (Hububat ve Mamülleri Meslek Komitesi)

* Yaylada hububat hasadının sona ermek üzere olduğu ifade edildi. Buğday veriminin yüksek olduğu ancak kalitesinin düşük olduğu belirtildi. Tüccarların sınırlı miktarda ürün aldığı ve mahsulün büyük çoğunluğunun Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından alındığı ifade edildi.

* Arazilerin küçük ve parçalı olması ile miras kaynaklı hukuki sorunlar nedeniyle ilimizde birçok üreticinin çiftçi kayıt sistemi (ÇKS) belgesine sahip olmadığı belirtildi. Üretimi ve üreticilerin kayıtlılığını artırmak ile üreticilerin tarımsal desteklerden faydalanmasını sağlamak için 10 dekar ve altında hububat üretimi gerçekleştirilen alanlarla ilgili özel bir çalışma yapılması gerektiğini ifade edildi. Konunun Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi için yönetim kuruluna arz edilmesine karar verildi.

* Buğdayda yaşanan kalite düşüşü nedeniyle üreticilerin beklediği fiyattan mahsullerini satamaması, artan akaryakıt, tohum ve gübre gibi temel girdilerin fiyatındaki artış nedeniyle üreticilerin buğday üretimden vazgeçebileceği,

* Lisanslı depolarda yüksek miktarda mısır stoku bulunması nedeniyle mısır fiyatlarının üreticilerin beklediği düzeyde artmayacağı,

* Ülkemizin gelecek yılki hasada kadar yetecek buğday ve arpa stokunun olduğunu, tahıl koridorunda olası bir kapanmanın diğer ülkelerdeki un fiyatlarını yükselteceği ve bu durumun ülkemiz un ihracatına olumlu etki yapacağı öngörülerinde bulunuldu.

2. Meslek Komitesi (Çeşitli Mallar Meslek Komitesi)

* Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Halil Bülbül başkanlığında, 26-27 Temmuz tarihlerinde 1. Meslek Komitesi üyeleri ile birlikte gerçekleştirilen Polatlı Ticaret Borsası ve Konya Ticaret Borsası teknik ziyaretlerini değerlendirmişlerdir. Ziyaretler esnasında Elektronik Satış Salonu'nu incelendiği, hububat satış seansına katılım sağlandığı ve hububat teknolojileri laboratuvarlarının gezildiği ifade edilmiştir. Katılan üyelerimiz, programdan memnun olduklarını ve faydalı bulduklarını ifade ettiler. Ayrıca, ziyaret süresince Borsamızın ilgi, alaka ve hizmetlerinden memnun kaldıklarını belirttiler.

* Meslek komitesi üyeleri sektörel ve ekonomik konularda görüş alışverişinde bulunmuşlardır.

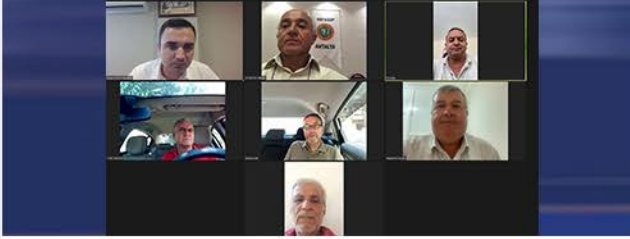
3. Meslek Komitesi (Taze Meyve ve Sebzeciler Meslek Komitesi)

* Önümüzdeki sonbahar-kış dönemi için ekimlerin yapıldığını, ancak toprak kaynaklı hastalıkların arttığını ifade ettiler.

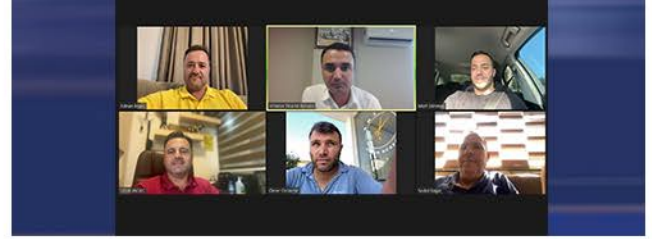
* Önümüzdeki sonbahar-kış dönemi için ihracatın iyi geçeceğini tahmin ettiklerini belirttiler.

* Artan akaryakıt fiyatlarının ürün fiyatlarının yükselmesine etkisi konusunda görüş alışverişinde bulundular.

ANTALYA TİCARET BORSASI TEMMUZ-AĞUSTOS AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ**4. Meslek Komitesi (Belirli Bir Mala Tahsis Edilmemiş Gıdaların Ticaretini Yapanlar Meslek Komitesi)**

- * Meyve üretim miktarı, fiyatı, talep ve ihracatını değerlendirmişlerdir. Bahar yağışları nedeniyle ağaçların geç uyandığını ve meyve hasatlarında 15-20 gün ileriye doğru sarkma yaşanacağını tahmin ettiklerini belirttiler.
- * Meyve üretim miktarı, fiyatı, talep ve ihracatı konularını değerlendirdiler. Bahar yağışlarının etkisiyle ağaçların geç uyandığını ve meyve hasatlarında 15-20 günlük bir sarkma yaşandığını ifade ettiler.
- * 1 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla Ulusal Süt Konseyi tarafından 11,5 TL/L olarak belirlenen çiğ süt referans fiyatı ile düşen süt talebinin etkilerini değerlendirdiler. Dondurma ve ayran gibi ürünlerin tüketiminin yoğun olduğu yaz döneminde talebin düşmesinin, süt arzının artacağı kış mevsiminde süt ve süt mamulleri satışlarında tehlikeye işaret ettiğini belirttiler.
- * Dökme zeytinyağı ihracatının yasaklanmasının sektöre etkileri ile artan zeytinyağı fiyatları hakkında değerlendirmede bulundular.

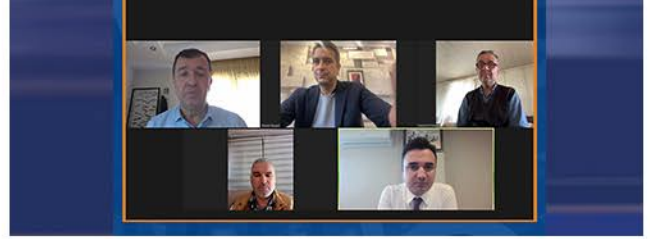
5. Meslek Komitesi (Canlı Hayvan ve Et Ticareti Meslek Komitesi)

- * Borsamızın hissedarı olduğu Antalya Entegre Et Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye (ANET) bağlı hizmet veren ve Antalya Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan mezbahada;
- * Kesilen hayvanların takibinde güçlükler yaşandığı,
- * Alıcı ve satıcının kesimleri izlediği bölmenin yetersiz oda sıcaklığında olmasının insan sağlığını olumsuz etkilediği,
- * Kesilen hayvanların ertesi gün teslim alındığında yeterince soğutulmadığının görüldüğü ile
- * Yeni ve deneyimsiz personel çalıştırılmasından kaynaklı sorunlar yaşandığı ifade edildi. Mezbaha yönetimi ile sorunları paylaşma ve çözüm bulma amacıyla meslek komitesi üyelerinin katılımıyla bir toplantı düzenlenmesinin yönetim kuruluna arz edilmesine karar verildi.
- * Meslek komitesi üyeleri, toptan ve perakende ticarete et satışlarının düşmesi ve fiyatların gerilemesi konularında görüş alış verişinde bulundular.

ANTALYA TİCARET BORSASI TEMMUZ-AĞUSTOS AYI MESLEK KOMİTELERİ KARAR VE GÖRÜŞLERİ**6. Meslek Komitesi (Çiçekçiler Meslek Komitesi)**

* Kesme çiçek sektöründe yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerini görüşmek üzere; 11 Temmuz 2023 Salı günü saat 10.00'da sektörel analiz toplantısında düzenlenen toplantıda gündeme gelen konularda değerlendirmede bulunmuşlardır.

* Tarımda güneş enerjisi kullanımı ve güneş enerjisi santrali (GES) yapımı konulu bir toplantının düzenlenmesinin yönetim kuruluna arz edilmesine karar verdiler.

7. Meslek Komitesi (Aromatik Bitkisel Ürünler ile Reçel ve Pekmezciler Meslek Komitesi)

* İklim koşullarının vişne üretimini olumsuz etkilediğini ve üretimin azaldığını belirttiler. Bu durumun fiyatların yükselmesine neden olduğunu ve şirketleri ithalata yönelttiğini ifade ettiler. Reçellik meyvelerden; ahududu ve çilekte şu an için bir sorun yaşanmadığını, rekoltenin yüksek ve fiyatların normal düzeyde olduğunu paylaştılar. Ancak, kayısıda kalite sorunu olduğunu ve bu durumun fiyatları artırdığını belirttiler.

* Ürettikleri ürünlerin hammaddelerinden biri olan şeker erişiminde yaşanan sorunların devam ettiğini belirttiler. Şeker fabrikalarından yeterli miktarda ve istenen zamanda şeker alımını gerçekleştiremediklerini ifade ettiler. Konunun Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi için yönetim kuruluna arz edilmesine karar verdiler.

* Döviz kurundaki artışın etkisiyle ambalaj, kapak ve koli fiyatlarının yükseldiğini ve bu artışın ürün fiyatlarına yansıtıldığını ifade ettiler. Ayrıca, faiz artışlarının ardından yatırım kredilerinde hafif bir gevşeme yaşandığını, ancak alınan komisyon miktarının arttığını ve ödeme vadesinin kısaldığını belirttiler.

* İklim değişikliğinin tıbbi aromatik bitki üretimine etkilerini değerlendirerek alınması gereken önlemlerle ilgili temennilerini paylaştılar.

* Kekikte PA sorununun devam ettiğini ve fiyatların PA içeren ve PA içermeyen olarak oluştuğunu belirttiler. Ancak fiyatlarda dengesizlik yaşandığını ifade ettiler.

ATB TEMmuz-AĞUSTOS AYLARI İŞLEM HACİMLERİ

MADDELER	TEMMUZ 2023 (TL)	AĞUSTOS 2023 (TL)
Hububat	41.576.719,96	50.144.838,24
Hububat Mamülleri	223.537,58	2.416.298,36
Bakliyat	30.648.596,17	4.201.619,67
Yağlı Tohumlar	424.340,00	40.729.498,33
Bitkisel Yağlar	15.949.719,53	15.568.379,10
Küspeler	1.788.488,00	1.667.002,38
Hayvansal Yağlar	47.567.677,12	31.405.222,34
Yaş Sebzeler	238.515.401,79	248.205.597,31
Hayvansal Gıda Maddeleri	373.763.340,46	301.734.448,32
Kuru Meyveler	1.876.668,84	16.204.499,80
Yaş Meyveler	349.654.336,39	235.147.563,43
Orman Mahsülleri	6.456.112,12	14.354.923,31
Tekstil Hammaddeleri	0,00	0,00
Kasaplık Canlı Hayvan Et ve Mam.	20.341.320,66	32.018.345,54
Büyükbaş Hayvan Eti	109.995.893,20	98.529.685,79
Küçükbaş Hayvan Eti	21.880.471,16	17.194.668,10
Kanatlı Hayvan Etleri	4.419.374,62	4.453.011,93
Su Ürünleri	8.679.841,64	8.943.420,90
Çeşitli Maddeler	32.589.986,41	45.527.964,15
Meyve Çekirdekleri	-	8.869.500,00
Kasaplık Ham Deriler	0,00	0,00
TOPLAM	1.163.343.199,30	1.177.316.487,00

